

Ajuntament
de Barcelona

Informe de sostenibilitat 2017

Seguiment de les Instruccions tècniques
per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

Índex

Introducció	3
Electricitat	4
Elements de comunicació	6
Equips informàtics	9
Esdeveniments	12
Exposicions	15
Fusta	17
Paper	19
Productes tèxtils	21
Projectes d'obres	24
Serveis d'alimentació	26
Serveis de neteja i recollida de residus d'edificis	29
Vehicles	31
Conclusions	34
Annex I. Elements de comunicació	36
Annex II. Fusta	38
Annex III. Paper	41
Annex IV. Projectes d'obres	44
Annex V. Vehicles	46

Introducció

L'Ajuntament de Barcelona, en el marc del [Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022](#), treballa fermament per introduir criteris de sostenibilitat en l'activitat i la gestió del consistori. En aquest sentit, ha desenvolupat el programa "[Ajuntament + Sostenible](#)".

El 24 d'abril de 2017 es va signar el [Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable](#) amb criteris socials i ambientals que aprova aquestes instruccions, d'aplicació general per a tots els òrgans de contractació municipal. D'acord amb el Decret i seguint les línies i prioritats marcades per la Comissió Europea, l'Ajuntament de Barcelona ha establert en les **instruccions tècniques per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat** els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris:

- [Electricitat](#)
- [Elements de comunicació](#)
- [Equips informàtics](#)
- [Esdeveniments](#)
- [Exposicions](#)
- [Fusta](#)
- [Mobiliari d'oficina](#)
- [Paper](#)
- [Productes tèxtils](#)
- [Projectes d'obres](#)
- [Serveis d'alimentació](#)
- [Serveis de neteja i recollida selectiva de residus d'edificis](#)
- [Vehicles](#)

El Decret preveu l'elaboració d'un Pla anual de contractació pública sostenible a partir de l'any 2018 i l'elaboració d'una memòria de compliment d'objectius anuals.

El present informe de seguiment de les instruccions tècniques per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat recull els indicadors de seguiment, els principals plecs ambientalitzats durant l'any 2017, així com els principals reptes i objectius de futur.

Electricitat

Indicador/s de seguiment

Electricitat verda 100%

64.938,18 tones de CO_{2eq} estalviades

El **100%** de l'electricitat contractada a l'Ajuntament de Barcelona l'any 2017 era **electricitat verda** amb garantia d'origen d'energia renovable o de cogeneració d'alta eficiència (143.303,030 MWh en baixa tensió i 21.429,739 MWh en mitja tensió). Això ha suposat un **estalvi de 64.938,18 tones de CO_{2eq}**.

Plecs ambientalitzats

Òrgan contractant	Contracte/s	Criteris ambientals
Gerència de Recursos	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Acord Marc per a la contractació del subministrament d'energia elèctrica de l'Ajuntament de Barcelona i altres organismes associats i l'atenció i reducció de la pobresa energètica (publicat al gener 2017 i anul·lat per resolució del Tribunal Català de Recursos contractuals) i Contracte negociat de subministrament d'energia elèctrica per a l'Ajuntament de Barcelona i altres organismes associats 	<ul style="list-style-type: none"> ✱ El 100% de l'energia subministrada ha de ser amb garantia d'origen d'energia renovable o de cogeneració d'alta eficiència. ✱ Les empreses adjudicatàries han de sol·licitar l'acreditació del percentatge a la "Comisión Nacional de Mercados y Competencia" i presentar-ho als gestors del contracte.

Reptes i objectius pel 2018

- **Pla de Contractació Pública Sostenible:** mantenir l'adquisició del 100% d'electricitat verda amb Garantia d'Origen (GdO), de fonts renovables o de cogeneració d'alta eficiència.
- La comercialitzadora pública d'energia elèctrica de l'Ajuntament, Barcelona Energia, preveu subministrar energia a l'Ajuntament a partir del juliol del 2018.

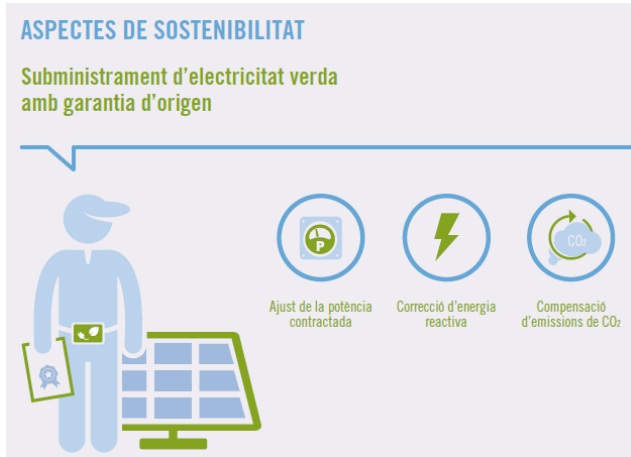
Més informació:

- [Apartat sobre Electricitat de la web del Programa A+S](#)
- [Subministrament d'electricitat amb garantia d'origen renovable i de cogeneració d'alta eficiència](#)

Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el subministrament d'electricitat

L'energia elèctrica subministrada ha de ser electricitat verda amb garantia d'origen.

La [Instrucció](#) especifica l'obligatorietat que el 100% de l'energia elèctrica subministrada a l'Ajuntament de Barcelona sigui electricitat verda, és a dir, generada a partir de fonts d'energia renovables o de cogeneració d'alta eficiència amb garantia d'origen.

Inclou també criteris relatius a la utilització del contracte com a instrument de suport a l'estalvi energètic a través de l'ajust de la potència i la correcció de l'energia reactiva. Addicionalment, l'òrgan de contractació podrà valorar que l'empresa compensi les emissions de CO₂ corresponents al subministrament elèctric sense garantia d'origen.

La instrucció s'aplica al subministrament d'electricitat verda, als contractes de serveis, a les concessions d'exploració de serveis o instal·lacions, cessions d'ús o contractes de gestió d'equipaments, així com en els contractes de serveis energètics.

Antecedents

El 2014 l'Ajuntament valora la necessitat d'incrementar el percentatge mínim d'electricitat verda contractada, o fins i tot d'exigir el 100% per donar compliment a les polítiques energètiques i de sostenibilitat adoptades pel consistori. El criteri s'incorpora en la negociació de la pròrroga de l'Acord Marc per al subministrament d'electricitat del 2013, i el subministrament passa ser del 15% al 100% d'electricitat verda, a partir de la pròrroga del contracte l'any 2015.

Elements de comunicació

Indicador/s de seguiment

64% de dependències i districtes utilitzen paper reciclat per a la producció d'elements de comunicació

7.800 banderoles de polipropilè monomaterial

Les 21 respostes obtingudes de l'enquesta realitzada sobre criteris de sostenibilitat en els elements de comunicació mostren que el **64%** de les **dependències i districtes** de les quals es té informació acostumen a establir l'ús de **paper reciclat per a la producció d'elements de comunicació**, i el **44%** han aplicat **altres criteris ambientals** (sobretot l'aprofitament màxim del paper, l'ajust del tiratge de còpies i l'ús intel·ligent del color).

També s'ha pogut observar que durant l'any 2017 **principalment s'han produït díptics, tríptics, pòsters i cartells**. El **90%** dels **díptics i tríptics** s'han produït sempre o gairebé sempre en **paper reciclat**, així com el **80%** dels **pòsters i cartells**. L'ús de l'Impremta Municipal per a la impressió d'aquests elements no és gaire habitual.

Durant l'any 2017 la Direcció de Comunicació de l'Ajuntament de Barcelona ha contractat la producció de **7.800 banderoles** de polipropilè **monomaterial** (sense PVC). El fil emprat per als cosits també ha sigut polipropilè, permetent la posterior reutilització o reciclatge de les banderoles.

Plecs ambientalitzats

Òrgan contractant	Contracte/s	Criteris ambientals
Gerència de Recursos	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Producció, instal·lació, seguiment i retirada d'elements publicitaris i d'altres elements de comunicació 	<ul style="list-style-type: none"> El material estàndard per a la producció de banderoles, venecianes i torretes serà el polipropilè monomaterial (sense PVC). El fil utilitzat per als cosits d'aquests elements haurà de ser també de polipropilè per tal garantir que les peces estan fabricades íntegrament en monomaterial. S'estableix la reutilització de banderoles, venecianes i torretes, o el reciclatge del material que no es pugui destinar a reutilització. El material estàndard per a la producció d'opis, tanques, cartells, fulletons i pòsters serà el paper 100% reciclat.

Òrgan contractant	Contracte/s	Criteris ambientals
Gerència de Recursos	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Acord Marc per a la contractació de subministrament de material d'arts gràfiques 	<ul style="list-style-type: none"> ✿ Estableix l'ús de paper reciclat o no reciclat de procedència forestal sostenible (amb un mínim del 50% de fibres provinents d'explotacions forestals sostenibles certificades i/o de fibra recuperada) d'acord amb la Instrucció del paper. ✿ En ambdós casos s'haurà d'acreditar la qualitat ambiental del paper mitjançant els certificats corresponents.

Reptes i objectius pel 2018

▪ Pla de Contractació Pública Sostenible:

- Mantenir els criteris de qualitat ambiental i d'economia circular per a elements publicitaris i de comunicació en el contracte general de la Direcció de Comunicació (Gerència de Recursos), seguint la instrucció.
- Aplicació transversal de l'ús de materials reciclats en els elements de comunicació de paper estàndards (díptics, tríptics, pòsters, ...) en altres contractes de comunicació d'àrees i districtes.

Més informació:

- [Apartat sobre Elements de Comunicació de la Web del Programa A+S](#)
- [Annex I. Elements de comunicació](#)

Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els elements de comunicació

Incorporació de criteris d'ecoedició per estalviar recursos, millorar la qualitat ambiental de materials i productes i consolidar bones pràctiques ambientals.

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Incorporar criteris d'ecoedició i materials i pràctiques més sostenibles

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

La [Instrucció](#) incorpora criteris d'ecoedició que permeten estalviar recursos materials, així com criteris per millorar la qualitat ambiental de materials i productes, per consolidar bones pràctiques ambientals i per fomentar la demanda de productes de comerç just i de serveis socialment responsables.

La instrucció s'aplica als serveis de disseny de productes gràfics, serveis de disseny i producció digital, a la producció d'elements de comunicació o publicitat a la via pública, a l'adquisició d'objectes promocionals i de marxandatge, i als serveis de repartiment, distribució i instal·lació d'elements de comunicació.

Antecedents

L'Ajuntament de Barcelona treballa des de fa temps per incorporar materials i pràctiques més sostenibles en la producció dels elements de les diferents campanyes de comunicació que es duen a terme a la ciutat.

Des del 2015, l'Institut Municipal de Parcs i Jardins va començar a emprar venecianes informatives de polietilè, un material més sostenible que el PVC. En aquesta línia, la Direcció de Comunicació de l'Àrea d'Ecologia Urbana ha continuat els esforços de Parcs i Jardins i ha fet proves pilot per comprovar la durabilitat i l'aspecte final de les banderoles de polietilè emprades en diverses campanyes de comunicació (Carnestoltes, la Nova Xarxa de Busos, Tibidabo i TMB de Barcelona).

Equips informàtics

Indicador/s de seguiment

545 ordinadors i 352 portàtils amb criteris ambientals i socials

Les dades d'adquisició d'equips informàtics obtingudes, que corresponen a la compra realitzada per l'Institut Municipal d'Informàtica, indiquen que durant l'any 2017 s'han adquirit **545 ordinadors de sobretaula i 352 ordinadors portàtils amb criteris ambientals**: eficiència i estalvi energètic, reciclatge dels materials de fabricació i limitació de les emissions sonores i de substàncies nocives.

En el contracte també s'ha incorporat una clàusula per garantir el **compliment dels drets laborals** en la cadena de subministrament dels productes, en el marc del projecte [Electronics Watch](#) al qual està adherit el consistori.

Plecs ambientaltzats

Òrgan contractant	Contracte/s	Criteris ambientals
Institut Municipal d'Informàtica	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Adquisició, desplegament i instal·lació d'equipament informàtic per als llocs de treball de l'Ajuntament de Barcelona 	<ul style="list-style-type: none"> ✱ Requeriments tècnics ambientals pel que fa a l'eficiència i l'estalvi energètic, al reciclatge dels materials de fabricació i al nivell d'emissions sonores i de substàncies nocives. ✱ Requisits per garantir el compliment dels drets laborals en la cadena de subministrament dels productes (adhesió a Electronics Watch).
Gerència de Recursos	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Servei d'impressió, escaneig i còpia de documents als centres i edificis de l'àmbit de gestió de la Gerència de Recursos de l'Ajuntament de Barcelona 	<ul style="list-style-type: none"> ✱ L'adjudicatària haurà de presentar un pla de conscienciació ambiental adreçat a les persones usuàries per tal de reduir l'impacte ambiental derivat dels documents que imprimeixin. En aquesta línia, els equips hauran de proporcionar la funció d'impressió a doble cara de manera automàtica. ✱ Pel que fa als residus, haurà de minimitzar l'impacte associat, especialment en relació als consumibles, fomentant en la mesura que sigui possible la reutilització i el reciclatge. ✱ El plec també inclou requeriments tècnics ambientals pel que fa a l'eficiència energètica i al nivell d'emissions sonores i de substàncies nocives.

Reptes i objectius pel 2018

▪ Pla de Contractació Pública Sostenible:

- Aplicar els criteris d'eficiència energètica definits en la Instrucció tècnica de sostenibilitat en els equips informàtics en l'adquisició d'estacions de treball, equips portàtils i equips multifunció.
- Per a l'adquisició d'equips multifunció considerar els criteris ambientals bàsics que permeten minimitzar el consum de recursos per tal d'aconseguir que estigui configurada la impressió a doble cara i en blanc i negre per defecte a tots els equips informàtics de l'Ajuntament.
- Implementar els criteris anteriors en tots els grans contractes i en com a mínim un 80% de les àrees i districtes de l'Ajuntament de Barcelona.

Més informació:

- [Apartat sobre Equips Informàtics de la Web del Programa A+S](#)

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

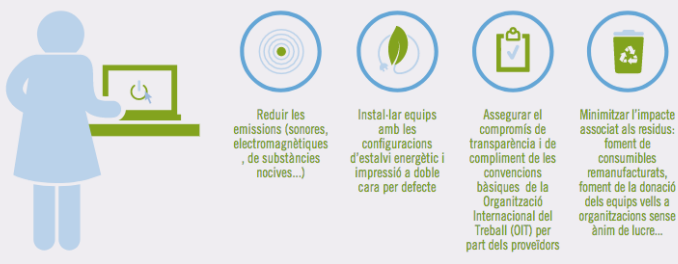
12

Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els equips informàtics

Compromís envers l'eficiència energètica, la limitació de substàncies tòxiques i el compliment de les convencions bàsiques de l'Organització Internacional del Treball.

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Reduir el consum d'energia dels equips

-

Reduir les emissions (sonores, electromagnètiques, de substàncies nocives...)
-

Instal·lar equips amb les configuracions d'estalvi energètic i impressió a doble cara per defecte
-

Assegurar el compromís de transparència i de compliment de les convencions bàsiques de la Organització Internacional del Treball (OIT) per part dels proveïdors
-

Minimitzar l'impacte associat als residus: foment de consumibles remanufacturats, foment de la donació dels equips vells a organitzacions sense ànim de lucre...

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

EQUIPS MULTIFUNCIÓ

ESTACIONS DE TREBALL

EQUIPS PORTÀTILS

La [Instrucció](#) estableix criteris específics per als equips multifunció, les estacions de treball i els ordinadors portàtils per reduir el consum d'energia associat a l'ús dels equips, reduir les emissions de qualsevol tipus que puguin afectar el medi ambient o la salut de les persones i minimitzar l'impacte associat als residus fomentant la reutilització i el reciclatge.

Adicionalment, la instrucció enceta un primer pas cap al compliment de criteris ètics en la fabricació dels equips i obliga a les empreses licitadores a comprometre's a treballar per adoptar mesures que garanteixin la transparència i unes bones condicions laborals, respectant com a mínim les convencions bàsiques de l'Organització Internacional del Treball (OIT) al llarg de tota la cadena de valor dels productes subministrats.

Antecedents

L'Ajuntament de Barcelona treballa des de l'any 2001 per incorporar criteris de sostenibilitat en l'adquisició dels equips informàtics. El contracte pel servei d'impressió, escaneig i còpia als Districtes de Ciutat Vella i Les Corts (2014), per exemple, incorpora com a requisits obligatoris la funció de doble cara automàtica, la garantia d'ús per paper reciclat, els criteris d'eficiència energètica de l'Energy Star i uns nivells d'emissió de soroll inferiors als 75 dB(A).

Esdeveniments

Indicador/s de seguiment

757.939 gots reutilitzables a les festes majors de Gràcia, Sants, la Mercè i a les instal·lacions de B:SM

Durant la celebració de les **festes majors de Gràcia i Sants** del 2017 s'han utilitzat **144.263 gots reutilitzables** i així, aproximadament, s'han **estalviat 180.329 gots de plàstic d'un sol ús**. A les **festes de La Mercè** també s'ha implementat l'ús de gots reutilitzables i s'han utilitzat **12.007**, estalviant uns **30.018 gots de plàstic d'un sol ús**.

A les **instal·lacions de Barcelona de Serveis Municipals (B:SM)** s'han utilitzat **601.669 gots reutilitzables** durant l'any 2017 (87.545 al Zoo de Barcelona, 284.666 a l'Anella Olímpica, 63.382 al Fòrum i 166.076 al Parc d'atraccions Tibidabo).

Plecs ambientalitzats

Òrgan contractant	Contracte/s	Criteris ambientals
Barcelona de Serveis Municipals	▪ <u>Subministrament de gots reutilitzables per a les instal·lacions del Zoo de Barcelona i el Parc d'Atraccions del Tibidabo</u>	<ul style="list-style-type: none"> Una vegada finalitzada la vida útil del got, s'haurà de poder reciclar i l'adjudicatària haurà de presentar el certificat de l'ús posterior que se'n faci.
Institut de Cultura de Barcelona	▪ <u>Servei de barres per a la festa de la Mercè 2017</u>	<ul style="list-style-type: none"> En les barres a l'Avinguda Reina Maria Cristina només es poden utilitzar gots reciclables i retornables amb un preu màxim d'un euro.
Institut Municipal de Parcs i Jardins	▪ <u>Atorgament de llicències d'ocupació temporal a les platges de gestió municipal de Barcelona per a la instal·lació de serveis de temporada 2017</u>	<ul style="list-style-type: none"> S'ha establert l'obligatorietat d'utilitzar gots de vidre i/o de plàstic reutilitzable.
Institut de Cultura de Barcelona	▪ <u>Producció d'elements de comunicació del Grec 2017</u>	<ul style="list-style-type: none"> El paper haurà de ser reciclat. El material per a la producció de banderoles, torretes i lones serà el polipropilè monomaterial (sense PVC). El fil per als cosits també serà de polipropilè.

Reptes i objectius pel 2018

▪ Pla de Contractació Pública Sostenible:

- Elaborar un pla d'ambientalització i assegurar l'aplicació de les mesures d'ambientalització més rellevants (mobilitat sostenible, limitació de soroll, gots reutilitzables, gestió de residus i altres) en com a mínim 3 principals festes o esdeveniments (Mercè, Grec, festes de Districtes), i en com a mínim un dels grans esdeveniments gestionat per BSM al Fòrum.
- Assegurar l'aplicació de les mesures necessàries de reducció de la contaminació acústica en tots els esdeveniments organitzats per l'Ajuntament.

Més informació:

- [Apartat sobre Esdeveniments de la Web del Programa A+S](#)

1

2

3

4

5

6

7

8

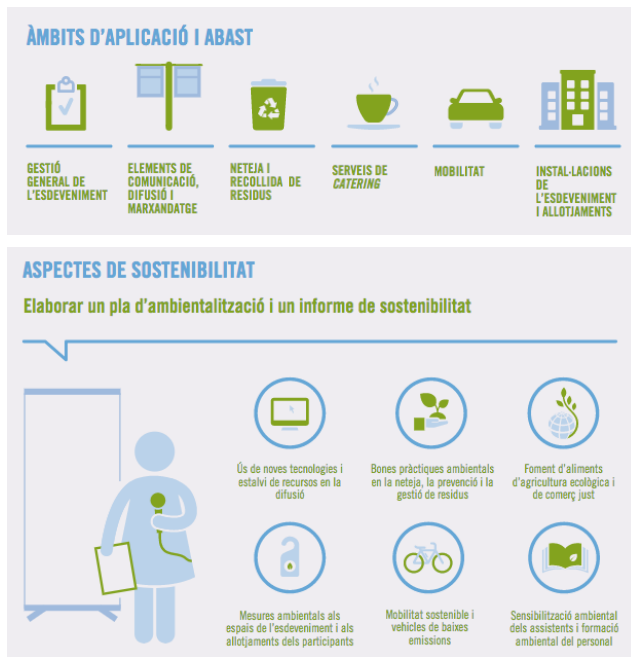
9

10

11

12

Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en esdeveniments

Cal elaborar un pla d'ambientalització i un informe de sostenibilitat abans d'organitzar un esdeveniment.

Atès que l'abast i les formes de contractació dels esdeveniments municipals poden ser molt diversos, la [Instrucció](#) especifica quins són els criteris imprescindibles a introduir: els relacionats amb la gestió general de l'esdeveniment; amb els elements de comunicació, difusió i marxandatge; amb la neteja i la recollida de residus; amb els serveis d'àpat; i altres criteris addicionals com el foment de la mobilitat, en relació amb el recinte o les instal·lacions que acullin l'esdeveniment, els allotjaments o la sensibilització i la formació de les parts implicades en l'execució de l'esdeveniment.

Antecedents

L'Ajuntament de Barcelona va iniciar l'ambientalització d'esdeveniments festius i culturals en col·laboració amb la Universitat Autònoma de Barcelona. L'any 2009 es va constituir un grup de treball d'esdeveniments sostenibles, integrat per diferents responsables de l'organització de diversos esdeveniments festius, esportius i culturals que es celebren a la ciutat. Les actuacions dutes a terme inclouen la monitorització ambiental (auditories de recollida selectiva, càlcul d'emissions de CO₂ associades a la mobilitat), proves pilot d'introducció de criteris de sostenibilitat en la contractació d'esdeveniments, i comunicació ambiental. Els darrers anys, els gots reutilitzables es van incorporar puntualment en algun esdeveniment, i a partir de l'any 2017 s'ha generalitzat el seu ús, impulsat per B:SM i en les festes majors dels districtes.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12

Exposicions

Indicador/s de seguiment

Aprovació per Decret d'Alcaldia de 2017 de la Instrucció tècnica de sostenibilitat en les exposicions

Arrel de l'aprovació de les instruccions tècniques de sostenibilitat per la Gerència d'Ecologia Urbana, i responent al Decret d'alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) va apostar per millorar la qualitat i l'eficiència dels seus equipaments i de les seves activitats, per disminuir l'impacte ambiental sobre l'entorn i oferir un lloc de treball i una experiència millors, tant a treballadors com a usuaris, mitjançant una gestió ambiental adequada. Com a resultat d'aquest procés, l'ICUB va elaborar el seu **Pla Estratègic de Sostenibilitat** i va desenvolupar la **Instrucció tècnica de sostenibilitat en les exposicions**, que es va aprovar per Decret d'Alcaldia.

Reptes i objectius pel 2018

- **Pla de Contractació Pública Sostenible:** iniciar l'aplicació dels criteris ambientals definits en la Instrucció tècnica de sostenibilitat en exposicions a l'Institut de Cultura de Barcelona.

Més informació:

- [Apartat sobre Esdeveniments de la Web del Programa A+S](#)

Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en les exposicions

Estalvi i reutilització dels materials expositius i dels recursos existents.

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT
Estalvi i reutilització dels materials expositius i els recursos existents

The infographic is divided into two main sections. The top section, 'ASPECTES DE SOSTENIBILITAT', features a central illustration of a person with a briefcase standing next to a ladder. To the right of this illustration are seven circular icons, each with a corresponding text box: a leaf for 'Equips i instal·lacions energèticament eficients', a tree for 'Elements de fusta d'explotacions forestals sostenibles', a plant in a pot for 'Productes amb qualitats ambientalment positives', a recycling symbol for 'Bones pràctiques ambientals en la neteja, la prevenció i la gestió de residus', a house with a leaf for 'Transport més eficient i sostenible i minimització d'embalatges', a globe with a plant for 'Foment d'aliments d'agricultura ecològica i comerç just en els àpats', and a laptop for 'Ús de noves tecnologies i estalvi de recursos en la comunicació'. The bottom section, 'ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST', shows six icons representing different stages: a person at a desk for 'DISSENY, PRODUCCIÓ, MUNTATGE I DESMUNTATGE DE L'EXPOSICIÓ', a coffee cup for 'SERVEI D'ÀPATS I CONTRACTACIÓ D'ESDEVENIMENTS', a person at a desk with a light for 'MATERIALS I ELEMENTS D'IL·LUMINACIÓ', a truck for 'TRANSPORT I EMBALATGE DELS ELEMENTS DE L'EXPOSICIÓ', a sign for 'ELEMENTS DE COMUNICACIÓ', and a hand cleaning a surface for 'NETEJA DE L'EXPOSICIÓ'.

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

- DISSENY, PRODUCCIÓ, MUNTATGE I DESMUNTATGE DE L'EXPOSICIÓ
- SERVEI D'ÀPATS I CONTRACTACIÓ D'ESDEVENIMENTS
- MATERIALS I ELEMENTS D'IL·LUMINACIÓ
- TRANSPORT I EMBALATGE DELS ELEMENTS DE L'EXPOSICIÓ
- ELEMENTS DE COMUNICACIÓ
- NETEJA DE L'EXPOSICIÓ

La [Instrucció](#) estableix com a prioritats incloure els aspectes de sostenibilitat en totes les fases de disseny, producció, muntatge, desmuntatge i transport de l'exposició; fomentar l'ús de les noves tecnologies d'estalvi i eficiència energètica en el disseny i la producció de l'exposició; i fomentar l'estalvi de materials i garantir l'adquisició de productes i articles amb qualitats ambientals i socialment positives.

La instrucció aplica al disseny de l'exposició, als materials i elements d'il·luminació, a la producció, muntatge i desmuntatge, instal·lació o reposició dels diversos elements, al transport i embalatge dels elements expositius, als elements de comunicació, a la neteja i al servei d'àpats i contractació d'esdeveniments.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12

Fusta

Indicador/s de seguiment

99,6% de la fusta adquirida disposa de certificació (FSC i/o PEFC) de procedència d'explotacions forestals sostenibles

Les dades de la compra de fusta obtingudes del conjunt de dependències de l'Ajuntament de Barcelona mostren que el **99,6% de la fusta** adquirida durant l'any 2017 **prové d'explotacions forestals sostenibles** ja que presenta certificació FSC, PEFC o ambdues.

Pel que fa al tipus de fusta, el 100% de la fusta massissa, tant tropical com no tropical presenta certificació de gestió forestal sostenible, i només l'1% dels materials derivats de la fusta no presenten cap certificat. En conjunt, el volum de fusta adquirit va ser de **388,55 m³**.

Plecs ambientalitzats

Òrgan contractant	Criteris ambientals
BIMSA	<p> Des de l'any 2016 incorpora de manera sistemàtica els criteris de la Instrucció de la fusta en els plecs de prescripcions tècniques per a la redacció de projectes d'edificació i infraestructures, i ha desenvolupat un qüestionari propi per fer-ne el seguiment.</p> <p><i>«Tots els elements de fusta que apareguin en el projecte (mobiliari, fusteries, etc.) han de provenir d'explotacions forestals sostenibles, la qual cosa ha de poder ser fàcilment acreditada pels corresponents segells i certificacions que l'han d'acompanyar. Per tant, és obligatori que l'adquisició i demanda de fusta sigui amb garanties de procedència d'explotacions forestals sostenibles, amb criteris de garantia tècnica»</i></p>
Institut Municipal de Parcs i Jardins	<p> Estableix de manera sistemàtica en els seus plecs tècnics l'obligatorietat d'utilitzar fusta provinent de sistemes de gestió forestal sostenible, demanant certificació FSC per a fustes tropicals, i certificació FSC o PEFC per a fusta europea.</p>

Reptes i objectius pel 2018

- **Pla de Contractació Pública Sostenible:** assolir un nivell de compra de fusta amb garanties de procedència d'explotacions sostenibles del 90% del total, i del 100% en cas de la fusta tropical.
- El volum d'adquisició de fusta és molt variable en funció dels projectes d'obres i infraestructures que s'executen, i això condiciona molt els resultats en termes de percentatges.

Més informació:

- [Apartat sobre Fusta de la Web del Programa A+S](#)
- [Annex II. Fusta](#)

Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la fusta

Els productes de fusta adquirits han de comptar amb garanties de procedència d'explotacions forestals sostenibles.

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Fusta d'explotacions forestals sostenibles (certificat FSC, PEFC o equivalent)

- Fusta tropical amb garanties de legalitat
- Fusta reciclada amb certificació
- Foment de la fusta com a material de construcció sostenible i renovable
- Foment de la diversificació d'espècies i de la fusta autòctona de gestió forestal sostenible

La [Instrucció](#) estableix l'obligatorietat d'adquirir fusta i productes derivats de la fusta amb garanties de procedència d'explotacions forestals sostenibles o de fusta reciclada amb certificació (certificat FSC, PEFC o equivalent).

També es determina la voluntat de promoure l'ús de la fusta com a material de construcció i de fomentar una diversitat més àmplia d'espècies i la fusta autòctona de gestió forestal sostenible.

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

- REDACCIÓ DE PROJECTES D'EDIFICACIÓ O URBANITZACIÓ
- EXECUCIÓ D'OBRES D'EDIFICACIÓ O URBANITZACIÓ
- ADQUISICIÓ DE MOBILIARI URBÀ I ALTRES ELEMENTS URBANS

Antecedents

La primera política de compra responsable de fusta de l'Ajuntament de Barcelona (2004) ha estat un referent tant en l'àmbit estatal com internacional. La nova **Política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible de l'Ajuntament** (2015), desenvolupada en el marc de la participació municipal en la Coalició Europea per la Fusta Tropical Sostenible (EU STTC), reforça el compromís municipal vers l'adquisició de fusta procedent d'explotacions forestals sostenibles i el paper de l'Ajuntament en la promoció de la fusta com a material de construcció.

Paper

Indicador/s de seguiment

89% és paper reciclat

El **89%** del paper d'oficina utilitzat en les dependències i districtes de l'Ajuntament de Barcelona durant el 2017 és **paper reciclat**. 16 dependències i districtes presenten un consum de paper reciclat superior al 80%. Pel que fa al consum total, tant del reciclat com el de fibra verge, s'observa certa estabilitat respecte l'any 2016.

Plecs ambientalitzats

Òrgan contractant	Contracte/s	Criteris ambientals
Ajuntament de Barcelona	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Adhesió a l'Acord Marc per al subministrament de paper per a impressió i escriptura de la Generalitat de Catalunya 	<ul style="list-style-type: none"> • El contingut en fibra reciclada del paper reciclat haurà de ser del 100% i s'haurà de certificar. • Almenys el 50% de les fibres del paper no reciclat hauran de provenir de boscos de gestió forestal sostenible i s'haurà d'acreditar amb el certificat FSC, PEFC o equivalent.

Reptes i objectius pel 2018

- **Pla de Contractació Pública Sostenible:** assolir un ús de paper reciclat superior al 90% per al conjunt de l'Ajuntament i garantir que cap àrea ni districte estigui per sota del 75%.

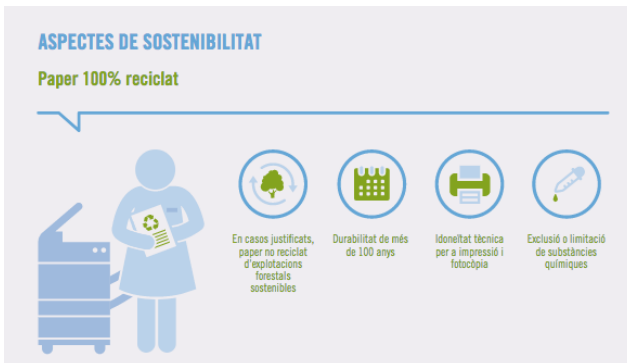
Més informació:

- [Apartat sobre Paper de la Web del Programa A+S](#)
- [Annex III. Paper](#)

Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el paper

És obligatòria l'adquisició i demanda de paper 100% reciclat.

Per tal d'assolir un 100% de consum de paper reciclat a tots els serveis, la [Instrucció](#) manté l'obligatorietat d'adquirir i demanar paper 100% reciclat, i determina els criteris de garantia tècnica (durabilitat i idoneïtat tècnica per a impressió i fotocòpia) que aquest ha de complir. Com a criteri valorable estableix l'exclusió o limitació d'ús de substàncies químiques en la producció del paper.

Antecedents

La introducció de criteris sostenibilitat en la compra i el consum de paper va ser una de les primeres actuacions d'ambientalització interna que es van portar a terme a l'Ajuntament de Barcelona.

1

2

3

4

5

6

7

8

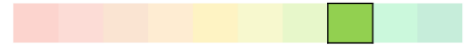
9

10

11

12

Productes tèxtils

Indicador/s de seguiment

En la producció de 6.238 uniformes per a treballadors i treballadores municipals s'ha limitat la presència de substàncies químiques i s'han respectat els drets laborals.

Entre els organismes i dependències municipals Barcelona de Serveis Municipals (BSM), l'Institut Municipal de Parcs i Jardins, la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) i el Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament (SPEIS) el nombre de **treballadors i treballadores uniformades ascendeix a 6.238**.

Pel que fa als aspectes ambientals, la gran majoria dels teixits utilitzats en els uniformes de BSM, la GUB i Parcs i Jardins compleixen amb els **requisits de limitació de la presència de substàncies químiques** definits en l'estàndard Oeko-Tex 100, Made in Green o equivalent. A més, en el contracte de BSM s'ha establert la **minimització d'embalatges** i l'ús de **materials reciclats per embalar**.

Així mateix, tant en el procés d'elaboració com en la producció dels tèxtils emprats en tots aquests uniformes **s'han respectat els drets laborals** recollits en la declaració de l'Organització Internacional del Treball.

Plecs ambientalitzats

Òrgan contractant	Contracte/s	Criteris ambientals
Institut Municipal de Parcs i Jardins	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Subministrament de vestuari d'estiu i hivern per als exercicis 2018 i 2019 	<ul style="list-style-type: none"> • El principals teixits utilitzats han de complir amb els requisits de presència de substàncies químiques definides en l'estàndard Oeko-Tex 100, Made in Green o equivalent. • Es valora la reducció de l'ús de substàncies tòxiques i la reducció d'impactes ambientals durant el procés de producció, així com el contingut de fibres o elements reciclats. • Cal garantir el compliment de les normes bàsiques de l'Organització Internacional del Treball durant el procés de producció dels articles objecte de contracte i dels teixits i altres materials emprats.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12

Òrgan contractant	Contracte/s	Criteris ambientals
Gerència de Seguretat i Prevenció	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Adquisició i gestió de la Uniformitat Bàsica Operativa per a la Guàrdia Urbans de Barcelona 	<ul style="list-style-type: none"> ✿ El principals teixits utilitzats han de complir amb els requisits de presència de substàncies químiques definides en l'estàndard Oeko-Tex 100, Made in Green o equivalent. ✿ Es valora l'establiment d'un sistema de minimització d'embalatges. ✿ Cal garantir el compliment de les normes bàsiques de l'Organització Internacional del Treball durant el procés de producció dels articles objecte de contracte i dels teixits i altres materials emprats.

Reptes i objectius pel 2018

▪ Pla de Contractació Pública Sostenible:

- Mantenir en els contractes de subministrament de roba de treball de personal propi (Parcs i Jardins, GUB, Bombers, BSM) l'obligatorietat d'acreditar la garantia que els tèxtils provinquin d'un procés de producció que respecti els drets bàsics en el treball recollits en la declaració de l'Organització Internacional del Treball relativa als principis i drets fonamentals. La forma d'acreditació està descrita en la Instrucció tècnica de sostenibilitat en els productes tèxtils.
- En els contractes d'adquisició de vestuari, mantenir l'obligatorietat de limitació de presència de substàncies químiques dels principals teixits utilitzats en la confecció de roba de treball.
- Incorporar els dos criteris anteriors en els grans contractes de serveis externalitzats de l'Ajuntament de Barcelona (ex. neteja i recollida de residus, enllumenat, etc.).

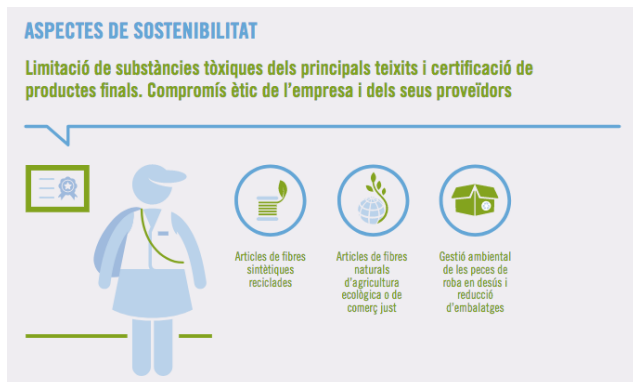
Més informació:

- [Apartat sobre Productes tèxtils de la Web del Programa A+S](#)

Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els productes tèxtils

El vestuari adquirit ha de tenir limitada la presència de substàncies químiques i les empreses proveïdores han de presentar un certificat de compromís ètic.

La [Instrucció](#) obliga a adquirir tèxtils procedents d'un procés de producció que respecti les convencions bàsiques de l'Organització Internacional del Treball (OIT), a complir amb els requisits de limitació de presència de substàncies químiques, promou les fibres reciclades, d'agricultura ecològica i del comerç just i garanteix una bona gestió ambiental de les peces de roba en desús i la reducció d'embalatges en la cadena de distribució.

Antecedents

L'Institut Municipal de Parcs i Jardins de Barcelona va ser la primera empresa pública espanyola que, l'any 2006, va introduir clàusules de responsabilitat social corporativa i criteris ètics en els concursos que convoca anualment per al subministrament de roba de treball. Posteriorment es va iniciar la incorporació de criteris ambientals en els plecs. El model seguit per Parcs i Jardins es va estendre a altres licitacions de roba de l'Ajuntament de Barcelona.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12

Projectes d'obres

Indicador/s de seguiment

92% dels plecs dels projectes de BIMSA d'espai públic i infraestructures incorporen més del 70% dels criteris ambientals establerts en la Instrucció de sostenibilitat

Les obres realitzades per BIMSA representen una part considerable del conjunt d'obres municipals. Durant el 2017 BIMSA ha redactat 43 projectes d'espai públic i infraestructures, i 9 d'edificació.

En el **92% o més** dels **plecs de redacció dels projectes d'espai públic i infraestructures** s'han incorporat set dels nou **criteris ambientals** determinats en la Instrucció tècnica de sostenibilitat en els projectes d'obres. Els criteris relatius als sistemes i tecnologies TIC i a l'increment del verd i de la biodiversitat s'han incorporat en el 28 i 87% dels plecs, respectivament. Pel que fa als plecs dels **projectes d'edificació**, dels 11 criteris ambientals que determina la instrucció, tres s'han incorporat en el 100% dels plecs i sis, en més del 50%.

Plecs ambientalitzats

Òrgan contractant	Criteris ambientals
BIMSA	 Des de 2016 incorpora de manera sistemàtica els criteris de la Instrucció tècnica en els projectes d'obres en els plecs de prescripcions tècniques per a la redacció de projectes d' edificació i infraestructures .

Reptes i objectius pel 2018

- **Pla de Contractació Pública Sostenible:**
 - Aplicar la instrucció d'obres en el 100% dels projectes de BIMSA.
 - Revisar els continguts de les memòries de sostenibilitat dels plecs de redacció de projectes d'espai públic i d'infraestructures i d'edificació de BIMSA.
 - Incloure en els plecs de redacció de projectes d'edificació una lletra mínima de qualificació energètica igual o superior a la lletra B.
 - A partir de l'aprovació de la nova Instrucció tècnica per a la millora energètica de les actuacions municipals caldrà incloure en els plecs de redacció de projectes d'edificació els nous criteris ambientals definits en aquesta instrucció.
- Addicionalment, el repte és la extensió de la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en projectes d'obres a tots els operadors de l'Ajuntament de Barcelona que contractin la redacció de projectes d'obres i l'execució d'obres.

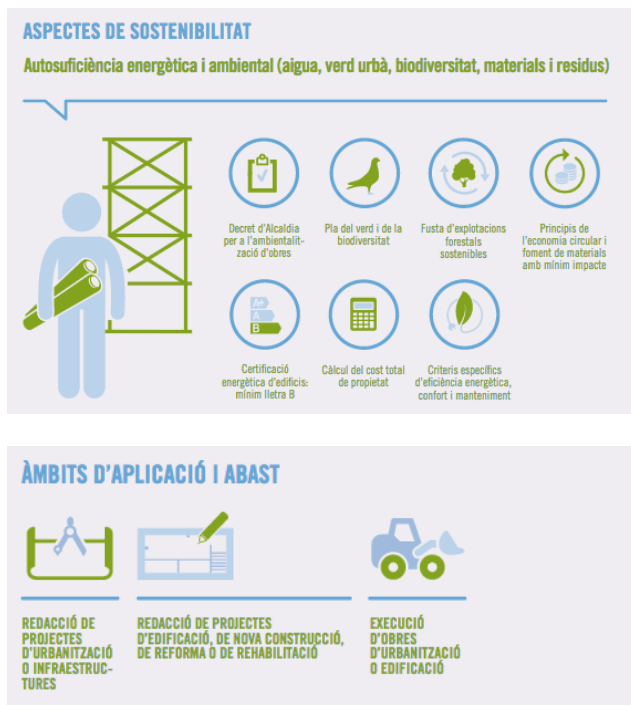
Més informació:

- [Apartat sobre Projectes d'obres de la Web del Programa A+S](#)
- [Annex IV. Projectes d'obres](#)

Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en projectes d'obres

Criteris de màxima autosuficiència energètica, foment de la biodiversitat i ús de materials de construcció amb característiques ambientalment positives.

La [Instrucció](#) estableix l'aplicació del Decret d'Alcaldia per a l'ambientalització de les obres (2009), de la Instrucció tècnica de sostenibilitat en la fusta, de criteris generals d'autosuficiència ambiental i energètica, de criteris relatius a elements urbans, a l'increment del verd i de la biodiversitat, a l'autosuficiència hídrica i a favor de l'economia circular.

La instrucció aplica als contractes de redacció de projectes i execució de l'obra d'arquitectura, espai públic i infraestructures per assolir la màxima autosuficiència energètica, hídrica i ambiental. En cas de redacció de projectes d'edificació la instrucció incorpora l'assoliment d'un estàndard energètic mínim i la consideració dels costos totals de propietat. En cas d'execució d'obres d'edificació la instrucció incorpora criteris relatius a millores en l'eficiència energètica, el confort i el manteniment.

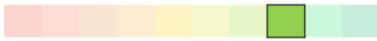
Antecedents

- BIMSA sol·licita des de l'aprovació del Decret d'ambientalització d'obres l'elaboració de la memòria de sostenibilitat en tots els seus projectes.
- Alguns equipaments tenen qualificació energètica A:
 - El Casal de Barri Can Portabella va rebre el Premi d'Excel·lència Energètica de l'Institut Català d'Energia (ICAEN), en la categoria de renovació energètica l'any 2016.
 - El Centre Cívic Baró de Viver, també qualificació energètica A, és el primer equipament social amb certificació LEED Platinum d'Espanya.

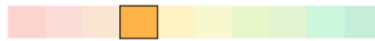

Serveis d'alimentació

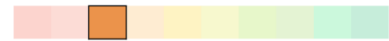
Serveis de menjador

Càtering

Venda automàtica

Indicador/s de seguiment

Més del 90% dels aliments servits a les escoles bressol municipals provenen d'agricultura ecològica

Durant l'any 2017 s'han servit uns **9.000 àpats diaris a les escoles bressol municipals**, en els quals **més del 90% dels aliments provenien d'agricultura ecològica**. Tots els làctics subministrats han sigut ecològics, així com la fruita, els cereals, els llegums, els ous i el pollastre. Pel que fa a les verdures, han sigut ecològiques durant els mesos que estacionalment és possible trobar-les.

A més, el [plec](#) del servei d'alimentació de les escoles bressol també incorpora els criteris ambientals relatius al parament de taula, a la neteja de les instal·lacions i a la gestió dels residus.

Plecs ambientalitzats

Òrgan contractant	Contracte/s	Criteris ambientals
Consorci Mar Parc de Salut de Barcelona	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Servei de gestió íntegra dels serveis de cuina i alimentació dels centres del Consorci Mar Parc de Salut de Barcelona 	<ul style="list-style-type: none"> Les fruites i verdures hauran de ser fresques i de temporada. Es valorarà positivament que l'empresa incorpori de forma regular aliments bàsics i productes de cafeteria procedents d'agricultura ecològica. Tot el material de cel·lulosa d'un sol ús serà de cel·lulosa 100% reciclada i s'haurà d'indicar la certificació ecològica de la qual disposa. Aplicació de la Instrucció tècnica de sostenibilitat en la neteja i recollida selectiva de residus d'edificis quant a productes bàsics de neteja.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12

Reptes i objectius pel 2018

▪ Pla de Contractació Pública Sostenible:

- Mantenir que en el 100% dels contractes de serveis de menjadors d'escoles bressol municipals s'incorporin aliments frescos, de temporada i d'agricultura ecològica, d'acord amb els criteris definits en la Instrucció tècnica de sostenibilitat en els serveis d'alimentació.
- Estendre la incorporació de criteris ambientals en la contractació de serveis de càtering puntuals, fomentant els productes ecològics i de comerç just, així com l'eliminació de gots, vaixel·la i envasos de plàstic d'un sol ús.
- Iniciar la incorporació d'aquests criteris de forma uniforme en els serveis de *vending* dels edificis municipals.

Més informació:

- [Apartat sobre Serveis d'alimentació de la Web del Programa A+S](#)

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació

Prioritzar productes d'agricultura ecològica i de comerç just, bones pràctiques de prevenció i gestió de residus i millora de l'eficiència energètica de la maquinària.

La [Instrucció](#) estableix les prioritats d'adquirir aliments bàsics i manufacturats d'agricultura ecològica i de comerç just, d'introduir l'ús d'articles, materials i productes ecològics en les activitats associades al servei, de millorar progressivament l'eficiència energètica de la maquinària utilitzada, de consolidar pràctiques de prevenció i bona gestió de residus i de garantir la formació ambiental del personal d'aquest tipus de serveis.

En cas de preveure excedents d'aliments, es recomana la incorporació de clàusules específiques que permetin gestionar eficientment els excedents alimentaris, a través de la cooperació amb entitats socials o altres circuits, per evitar el malbaratament alimentari i fer-ne un millor aprofitament.

La instrucció aplica a tots els contractes de serveis de menjador (*càtering* permanent), serveis d'àpats puntuals (*càtering* puntual) i serveis de venda automàtica (*vending*).

Antecedents

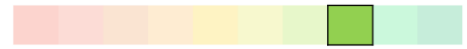
Des de l'any 2008 el plec per al servei de menjador de l'IMEB introdueix aliments frescos, de temporada i procedents de l'agricultura ecològica en les escoles bressol municipals, com a criteri avaluable. Actualment tots els licitadors presenten oferta ecològica i reben la màxima puntuació per aquest criteri.

També s'ha introduït l'ús d'articles, materials i productes ecològics en les activitats associades al servei, respecte al parament de taules, cuina i neteja, així com bones pràctiques de prevenció, una correcta gestió dels residus i la formació ambiental del personal.

Serveis de neteja i recollida de residus d'edificis

Indicador/s de seguiment

La neteja i recollida de residus de 404 edificis municipals (518.100 m²) incorpora criteris ambientals

El servei de neteja i recollida de residus de 404 edificis municipals (518.100 m²) compleix amb els criteris ambientals establerts en la instrucció tècnica de sostenibilitat en el servei de neteja i recollida de residus d'edificis.

Plecs ambientalitzats

Òrgan contractant	Contracte/s	Criteris ambientals
Districte de Gràcia	<ul style="list-style-type: none"> Subministrament de cabines sanitàries portàtils, urinaris i contenidors-magatzem per les festes majors i altres esdeveniments del Districte de Gràcia 	<ul style="list-style-type: none"> El paper higiènic i el paper eixugamans haurà de ser 100% reciclat. El sabó de rentar mans complirà amb alguns dels requisits especificats, pel que fa a compostos químics en la formulació del producte, tal com es descriuen en alguna ecoetiqueta de tipus I.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12

No es té constància d'altres plecs de neteja ambientalitzats l'any 2017. El contracte de neteja d'edificis i locals municipals de la Gerència de Recursos és vigent des de l'any 2016, i el contracte de serveis de neteja d'equipaments de l'ICUB es va ambientalitzar l'any 2016.

Reptes i objectius pel 2018

- Pla de Contractació Pública Sostenible:**
 - D'acord amb l'establert a la instrucció, i ja incorporat en el contracte actual, mantenir l'obligatorietat que els 4 productes de neteja generals tinguin el mínim de càrrega contaminant (amb ecoetiqueta). En cas de substitució de productes per part de les empreses contractistes, es farà una valoració del compliment de les característiques ambientals establertes en el plec.
 - Igualment cal complir l'obligatorietat de desplegar i mantenir la recollida selectiva de residus en els edificis municipals, tal com està establerta en el plec.

Més informació:

- [Apartat sobre Serveis de neteja i recollida de residus en edificis municipals de la Web del Programa A+S](#)

Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la neteja i recollida selectiva de residus d'edificis

Els productes de neteja han de tenir una càrrega contaminant baixa i la retirada selectiva ha de ser un element intrínsec del servei de retirada de residus.

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Productes de neteja amb menys càrrega contaminant i recollida selectiva de residus

-
 Paper higiènic i eixugamans 100% reciclat
-
 Ajust dels horaris del servei per millorar l'eficiència energètica i l'aprofitament de la llum natural
-
 Bones pràctiques ambientals en l'execució del servei
-
 Formació ambiental del personal

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

SERVEIS DE NETEJA I RETIRADA DE RESIDUS D'EDIFICIS ADMINISTRATIUS O ASSIMILABLES

ALTRES SERVEIS QUE INCORPORIN TASQUES DE NETEJA O RETIRADA DE RESIDUS

La [Instrucció](#) detalla criteris obligatoris com l'adquisició de paper higiènic i eixugamans 100% reciclat o l'ajust dels horaris de realització de tasques per millorar l'eficiència energètica i l'aprofitament de la llum natural. També promou bones pràctiques ambientals en l'execució del servei, com la dosificació i l'ús responsable de productes, i requereix la inclusió d'aspectes ambientals associats al servei, com el consum responsable d'aigua, en els plans de formació del personal de l'empresa adjudicatària.

La instrucció s'aplica a tots els contractes de neteja i retirada de residus d'edificis administratius o assimilables i a altres serveis que incorporin tasques de neteja o retirada de residus. El principal repte envers la gestió d'aquesta tipologia de serveis és assolir el compliment dels criteris ambientals establerts en els plecs de contractació per part de les empreses adjudicatàries.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12

Antecedents

El plec de contractació de neteja i recollida de residus de les dependències municipals inclou, ja des de l'any 2002, aspectes com la reducció de la càrrega contaminant dels productes de neteja i higiene i la recollida selectiva com una tasca més del servei.

Les auditories de brossa dutes a terme cada 4 anys mostren una reducció significativa de la producció de residus. Les quotes de recollida selectiva en conjunt són superiors a l'objectiu per Catalunya.

Vehicles

Indicador/s de seguiment

El 56% dels vehicles incorporats durant el 2017 es propulsen amb tecnologies de baix impacte ambiental i el 39% són elèctrics

L'Ajuntament de Barcelona ha incorporat 218 vehicles nous (motos, turismes, furgonetes i furgons) durant l'any 2017. D'aquests, el **56%** es propulsen amb **tecnologies de baix impacte ambiental** i el **39%** són **vehicles elèctrics**.

Aquest progrés en la incorporació de vehicles es reflecteix en una millora ambiental de la flota: incloent biocombustibles, el **33% de la flota** de l'Ajuntament de Barcelona l'any 2017 es propulsava amb **tecnologies de baix impacte ambiental**. Si es considera el **conjunt de vehicles**, englobant camions i altres especials, aquests resultats encara són millors: les tecnologies de baix impacte ambiental representen el **56%** de la flota total, i si s'exclouen els biocombustibles, el **44%**.

Plecs ambientalitzats

Òrgan contractant	Contracte/s	Criteris ambientals
Gerència de Seguretat i Prevenció	<ul style="list-style-type: none"> Arrendament de 30 escúters elèctrics per a la Guàrdia Urbana de Barcelona 	
Barcelona Cicle de l'Aigua	<ul style="list-style-type: none"> Arrendament de 13 furgonetes elèctriques i vehicles SUV híbrids 	
Barcelona de Serveis Municipals	<ul style="list-style-type: none"> Arrendament de 5 vehicles elèctrics 	
Gerència de Recursos	<ul style="list-style-type: none"> Acord Marc per a la contractació del servei de taxi pel trasllat de personal municipal en funcions de representació de l'Ajuntament de Barcelona i la resta d'organisme adherits 	<ul style="list-style-type: none"> Les empreses licitadores hauran de disposar d'una flota mínima de 350 taxis, un terç de la qual haurà de ser vehicles poc contaminants (gas GLP o GNC, híbrids o elèctrics).

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12

Reptes i objectius pel 2018

▪ Pla de Contractació Pública Sostenible:

- Doblar el percentatge de vehicles de baixes emissions (turismes i furgonetes elèctrics, híbrids o de gas) adquirits per a la flota municipal.
- Considerar les prioritats dels vehicles que cal adquirir establertes en la Instrucció tècnica de sostenibilitat en els vehicles en la fase prèvia de totes les licitacions.
- Elaborar un Pla de compra de vehicles que inclogui com a objectius principals l'exclusió d'adquirir turismes dièsel, aconseguint una disminució mínima en les adquisicions de turismes per 2018 del 50%, així com una reducció de l'adquisició de furgonetes dièsel, adaptant i actualitzant la instrucció de vehicles en aquest sentit.

Més informació:

- [Apartat sobre Vehicles de la Web del Programa A+S](#)
- [Annex V. Vehicles](#)

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els vehicles

S'han d'adquirir de manera prioritària vehicles elèctrics, híbrids o de combustibles alternatius menys contaminants.

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Prioritat d'adquisició de vehicles elèctrics, híbrids o de combustibles alternatius menys contaminants

- Limitació de la potència màxima d'acord amb les necessitats
- Menors consums i emissions
- Pneumàtics eficients
- Conducció eficient

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

- VEHICLES D'ÚS ORDINARI (COMPRA, LÍISING O RÈNTING)
- SERVEIS AMB ÚS DE VEHICLES

La [Instrucció](#) estableix un rang de prioritats en la motorització dels vehicles a adquirir: vehicles elèctrics, híbrids endollables, híbrids no endollables i vehicles de gas, tèrmics de gasolina i tèrmics de gasoil.

Altres aspectes de sostenibilitat establerts són la limitació de la potència màxima d'acord amb les necessitats - per tal d'evitar sobredimensionar el parc de vehicles i reduir els costos-, menors consums i emissions dels vehicles, pneumàtics eficients en estalvi de combustible i que en la formació dels conductors de vehicles s'inclouï la realització de cursos de conducció eficient.

La instrucció s'aplica tant als contractes de compra, líising o rënting de vehicles com als serveis amb ús de vehicles.

Antecedents

La transformació de la flota municipal de vehicles cap a models més sostenibles persegueix el doble objectiu de reduir les emissions de la ciutat (atmosfèriques i sonores), i impulsar les noves tecnologies més netes disponibles.

Els contractes de manteniment de fonts ornamentals i de clavegueram, ambdós de l'any 2006, així com el contracte de serveis de neteja de l'espai públic i de recollida de residus municipals (2009-2017) van ser dels primers grans contractes de serveis a incorporar criteris d'ambientalització de les flotes. L'any 2007 es van ambientalitzar els contractes de missatgeria i de vehicles representatius des de la Gerència de Recursos i des de l'any 2010 la Guardia Urbana també utilitza criteris d'ambientalització de la seva flota. Actualment, la prioritat és l'electrificació de la flota municipal.

Conclusions

Els resultats més destacats d'implementació de les instruccions tècniques de sostenibilitat durant l'any 2017 són:

- 100% d'electricitat verda, amb garantia d'origen d'energia renovable o de cogeneració d'alta eficiència
- 99,6% de la fusta adquirida disposa de certificació (FSC i/o PEFC) de procedència d'explotacions forestals sostenibles
- el 89% del paper adquirit és paper reciclat
- més del 90% dels aliments servits a les escoles bressol municipals provenen d'agricultura ecològica
- el 92% dels plecs dels projectes de BIMSA d'espai públic i infraestructures incorporen més del 70% dels criteris ambientals establerts en la Instrucció de sostenibilitat
- s'han utilitzat més de 750.000 gots reutilitzables a les festes majors de Gràcia, Sants, la Mercè i a les instal·lacions de B:SM

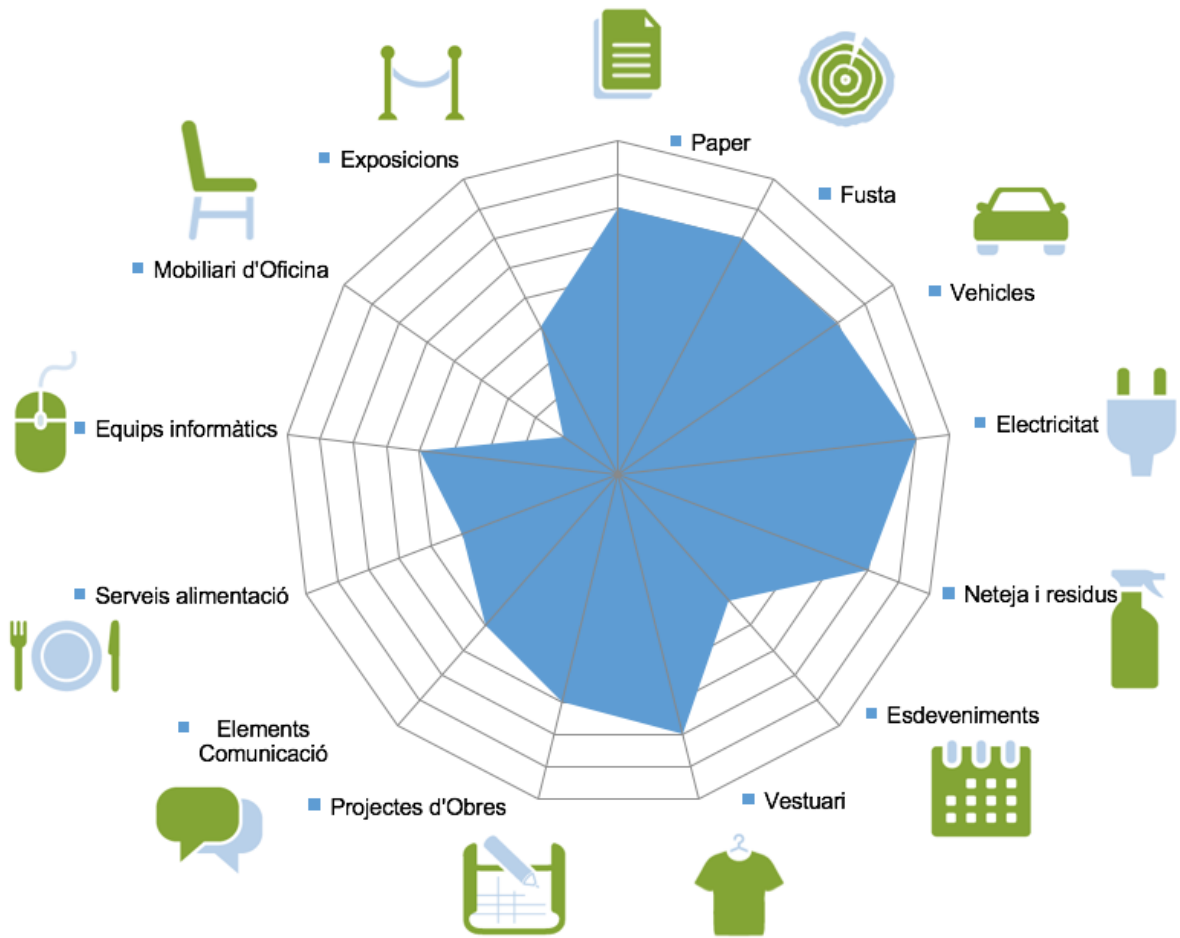
Els millors resultats en l'ambientalització de la contractació s'obtenen en aquells grups de productes i serveis més centralitzats, com són l'electricitat, el paper o la neteja i recollida de residus en edificis municipals.

En cas dels vehicles, la fusta o el vestuari, les experiències positives d'actors com Parc i Jardins o BSM,, que treballen des de fa temps en l'ambientalització de la seva contractació, i el treball conjunt entre els diferents actors municipals ha permès també un alt grau d'implementació de les instruccions tècniques de sostenibilitat, tot i que es tracti de contractacions més descentralitzades.

L'aprovació per Decret d'Alcaldia de 2017 de la nova Instrucció tècnica de sostenibilitat en les exposicions a iniciativa de l'ICUB mostra la importància de desenvolupar criteris ambientals específics en diferents àmbits de gestió municipal.

Pel que fa els projectes d'obres, serveis d'alimentació o elements de comunicació, s'han obtingut molt bons resultats en el principal actor (BIMSA, IMEB, Direcció de Comunicació), però el gran de futur segueix sent la aplicació transversal de les instruccions tècniques de sostenibilitat en el conjunt de l'organització municipal.

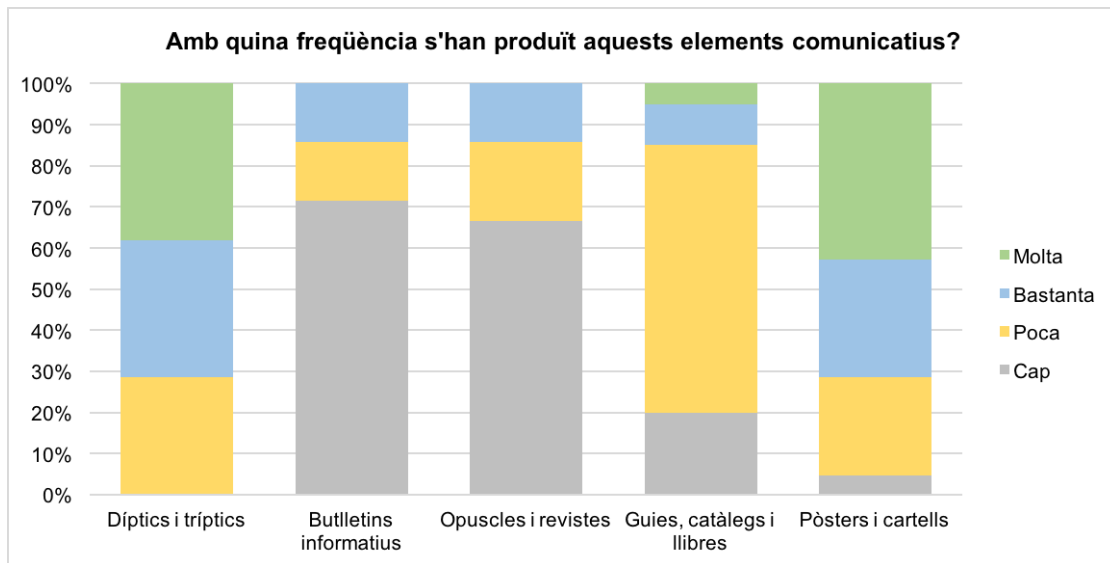
El gràfic següent mostra la situació actual en la contractació ambiental de cadascun dels productes i serveis als quals els són d'aplicació les instruccions de contractació ambiental:

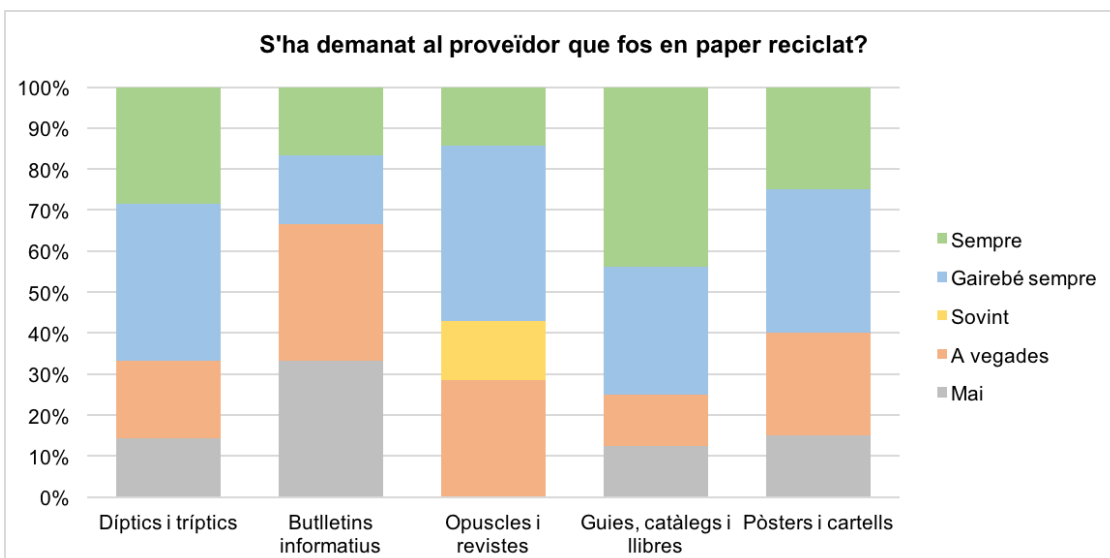
Annex I. Elements de comunicació

S'ha realitzat un qüestionari per analitzar els criteris de sostenibilitat que inclouen els districtes i les dependències de l'Ajuntament de Barcelona a l'hora de contractar la producció i/o impressió d'elements de comunicació. S'han rebut 21 respostes, de 10 districtes i 11 dependències (gerències i organismes municipals).

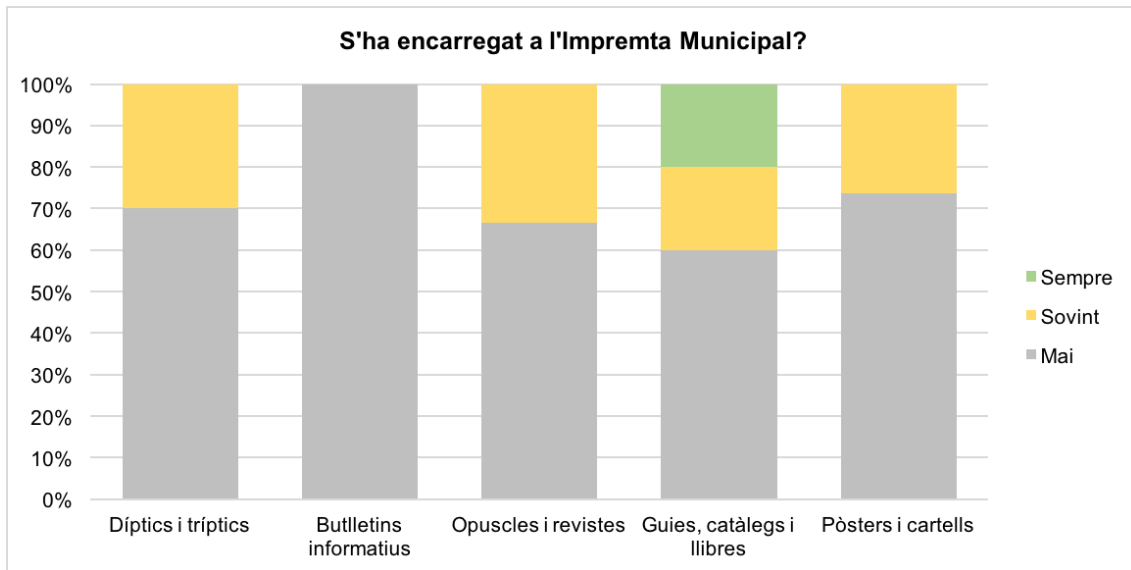
A partir de les respostes obtingudes, s'observa que els elements comunicatius més produïts durant l'any 2017 han sigut díptics, tríptics, pòsters i cartells. Destaca l'escassa producció de butlletins informatius, opuscles i revistes.

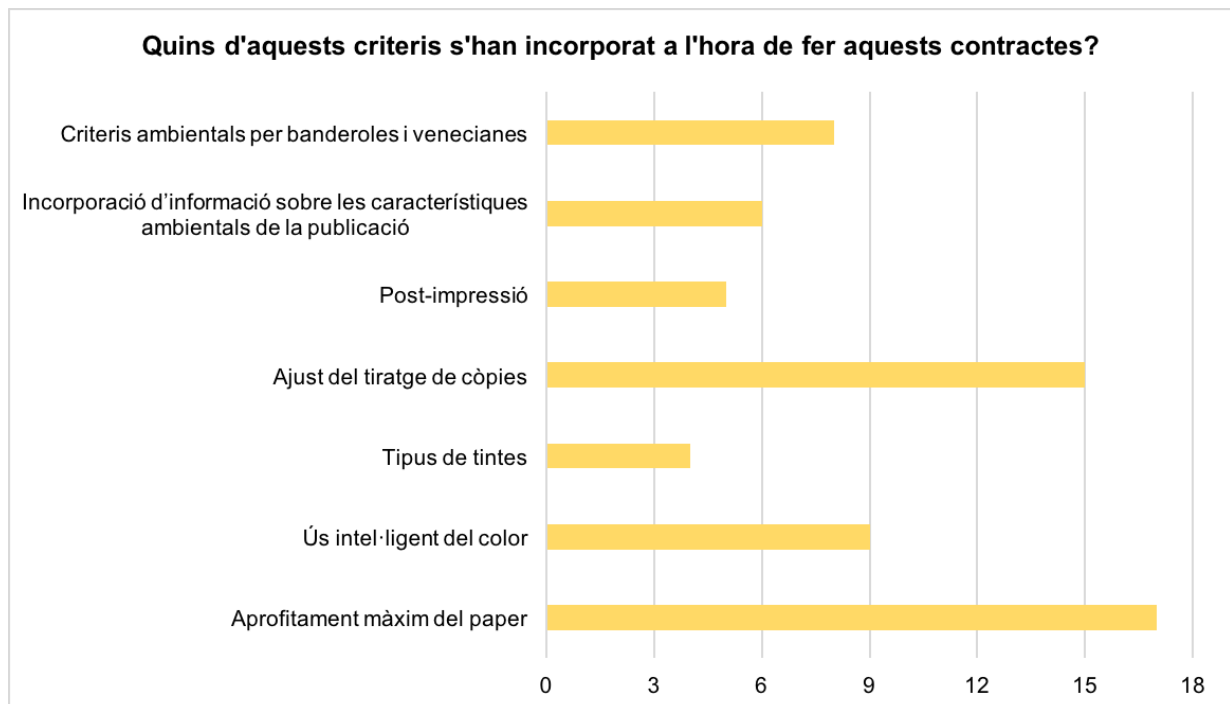
El 64% de les dependències i districtes de les quals s'ha obtingut informació, estableixen l'ús de paper reciclat per produir els diversos elements de comunicació. Pel que fa als elements més produïts, el 90% dels díptics i tríptics s'han produït sempre o gairebé sempre en paper reciclat, així com el 80% dels pòsters i cartells. Destaca l'ús de paper reciclat a l'hora de produir guies, catàlegs i llibres.

En general, l'ús de l'Impremta Municipal per part de les dependències i districtes és poc freqüent.

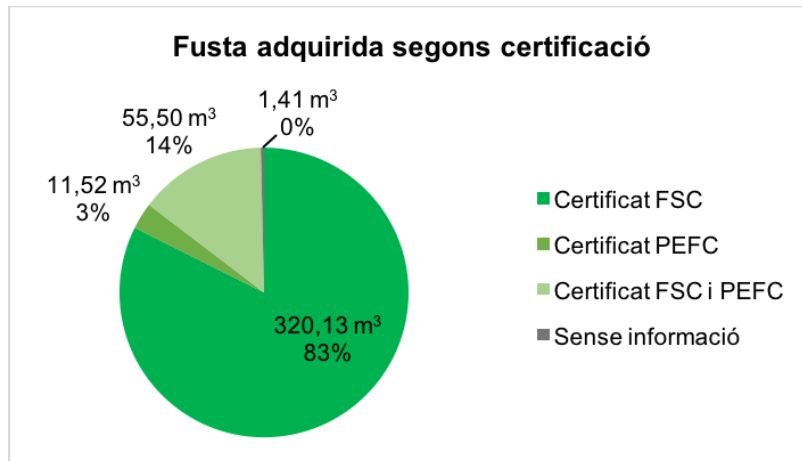

Per últim, s'ha analitzat l'aplicació d'altres criteris ambientals que determina la Instrucció tècnica de sostenibilitat en els elements de comunicació. En primer lloc, el criteri més aplicat és l'aprofitament màxim del paper (formats estàndards, nombre de pàgines i gramatge) i en segon lloc, l'ajust del tiratge de còpies. També destaca l'ús intel·ligent del color (limitació del nombre de tintes i ús de trames reduïdes o estocàstiques), així com els criteris a l'hora de produir banderoles i venecianes (reutilització posterior, ús de plàstic reciclat o materials biodegradables).

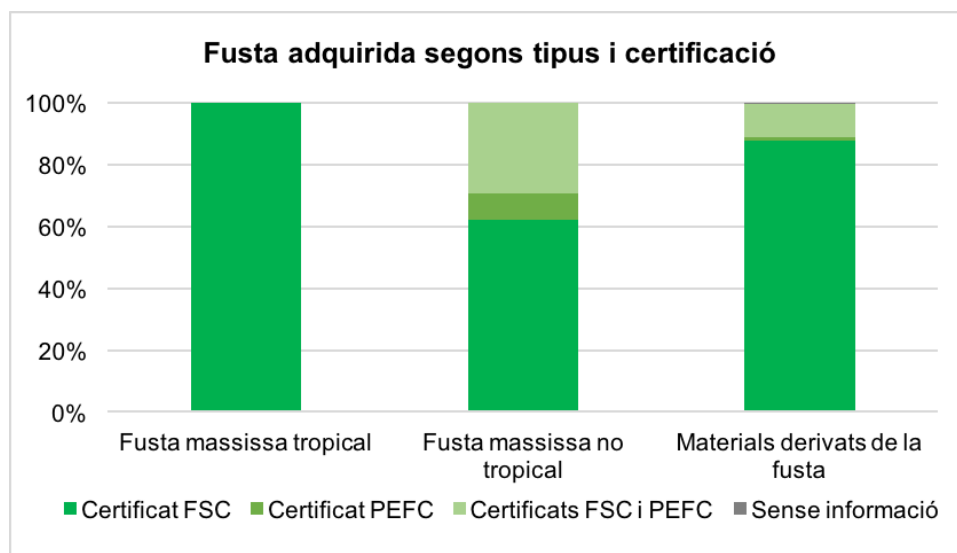

Annex II. Fusta

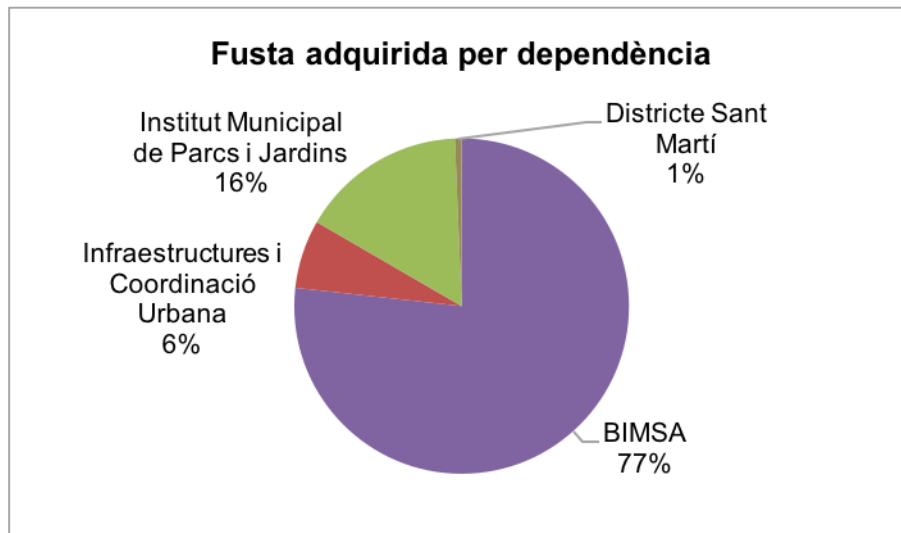
Les dades de la compra de fusta obtingudes del conjunt de dependències de l'Ajuntament de Barcelona mostren que durant l'any 2017 es van adquirir **388,55 m³**. Respecte a l'origen de la fusta, s'observa que un 83% de la fusta és certificada segons el sistema FSC, un 3%, segons el sistema PEFC, i el 14% restant per ambdós (FSC i PEFC). Per tant, el percentatge de fusta adquirida amb certificació FSC, PEFC o ambdues representa el 99,6%.

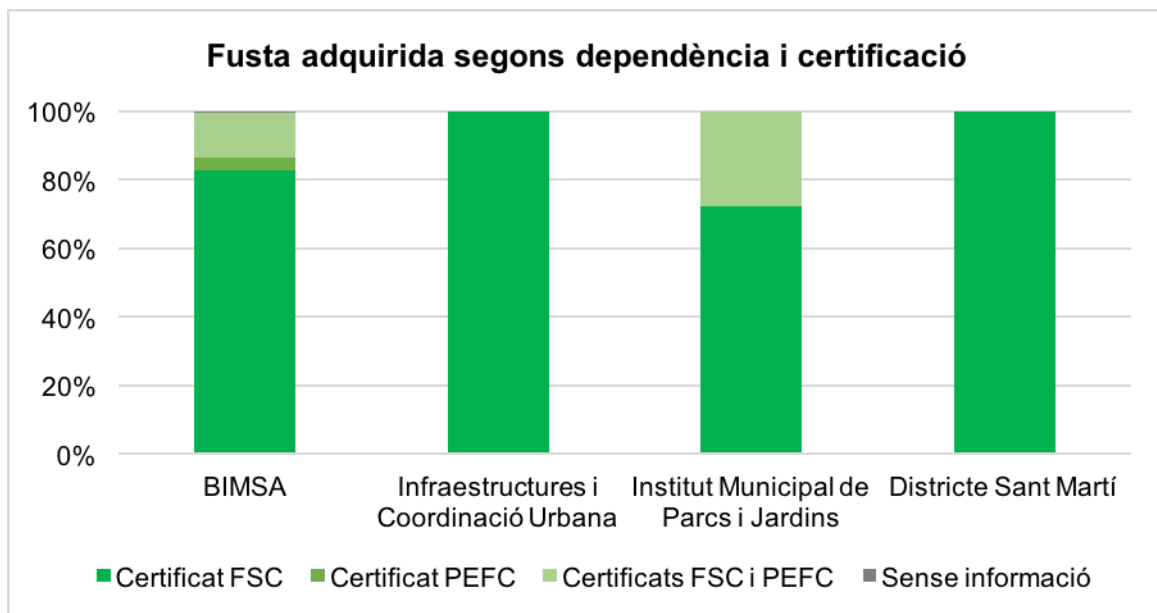
Pel que fa al tipus de fusta, els materials derivats de la fusta representen el 70,1% de la fusta total adquirida (272,29 m³), la fusta massissa no tropical el 23,8% (92,54 m³) i la fusta massissa tropical el 6,1% restant (23,73 m³). Tota la fusta massissa, tant tropical com no tropical, i pràcticament tot el volum de materials derivats de la fusta provenen d'explotacions forestals sostenibles. Només el 0,5% dels materials derivats (1,41 m³) no presenten cap certificació.

En comparar el volum de fusta adquirida per cadascuna de les dependències de les quals s'ha obtingut informació, es pot observar com l'adquisició de BIMSA representa el 77% del volum total (298,21 m³). El segon organisme que ha adquirit més fusta és l'Institut Municipal de Parcs i Jardins amb 62,16 m³ (16%). La fusta restant correspon a l'adquirida per Infraestructures i Coordinació Urbana, 25,66 m³, i pel districte de Sant Martí, 2,53 m³.

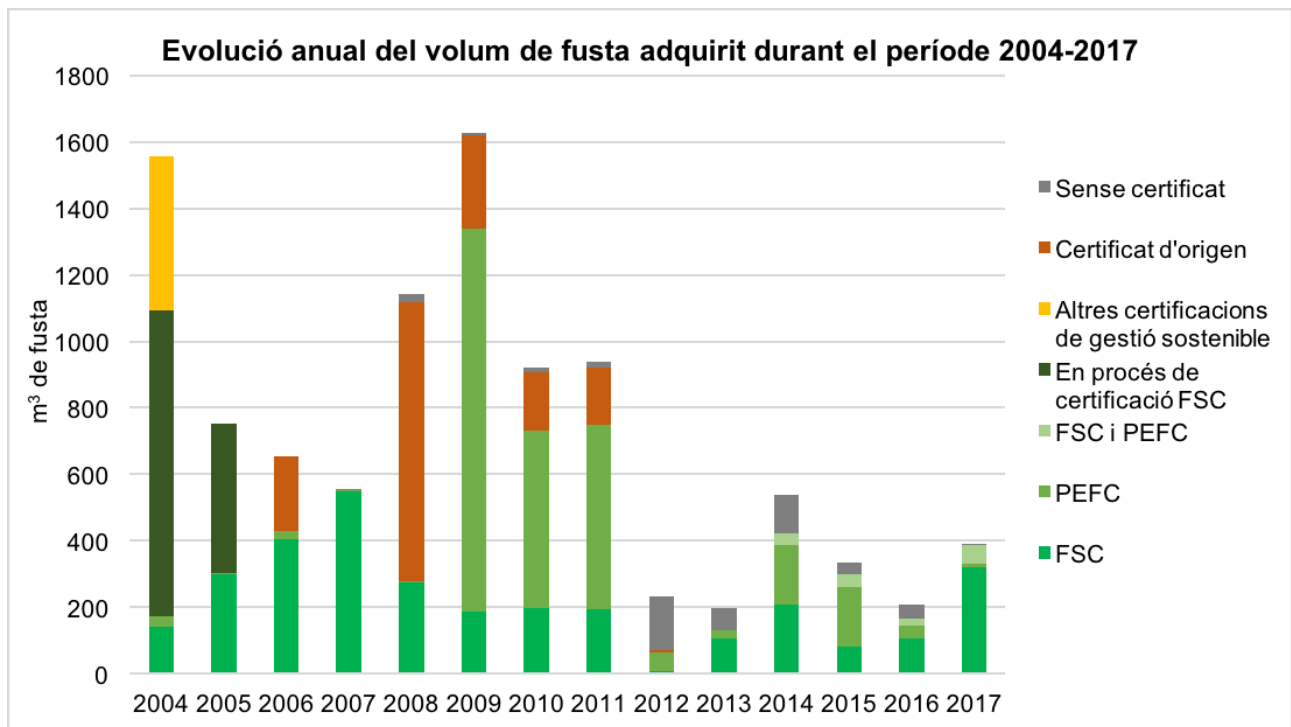
Quant a la certificació de la fusta per dependències, el 100% de la fusta emprada en les obres d'Infraestructura i Coordinació Urbana, l'Institut Municipal de Parcs i Jardins, el districte de Sant Martí i pràcticament tota la fusta emprada per BIMSA (99,5%) presenta certificació de gestió forestal sostenible, sobretot FSC.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12

Per últim, s'observa una evolució favorable de l'adquisició de fusta amb certificació de gestió forestal sostenible en passar del 30,1% l'any 2012, al 99,6% l'any 2017. Pel que fa al tipus de certificació, s'observa un augment de la certificació PEFC fins 2015 (54,3% de la fusta) i una davallada a partir de llavors, representant només el 3,0% de la fusta l'any 2017. En canvi, es pot observar un fort increment de la certificació FSC en passar del 3,6% l'any 2012 i assolint el 82,4% l'any 2017, malgrat un pic l'any 2015. L'evolució favorable de la certificació FSC correspon a mobiliari urbà i partides d'obres d'edificació (mobiliari i fusteries interiors).

Com es pot observar en el gràfic, el volum de fusta adquirit varia força en funció de l'any degut a la variació de les dependències de les quals es rep informació i dels projectes d'obres i infraestructures que s'executen.

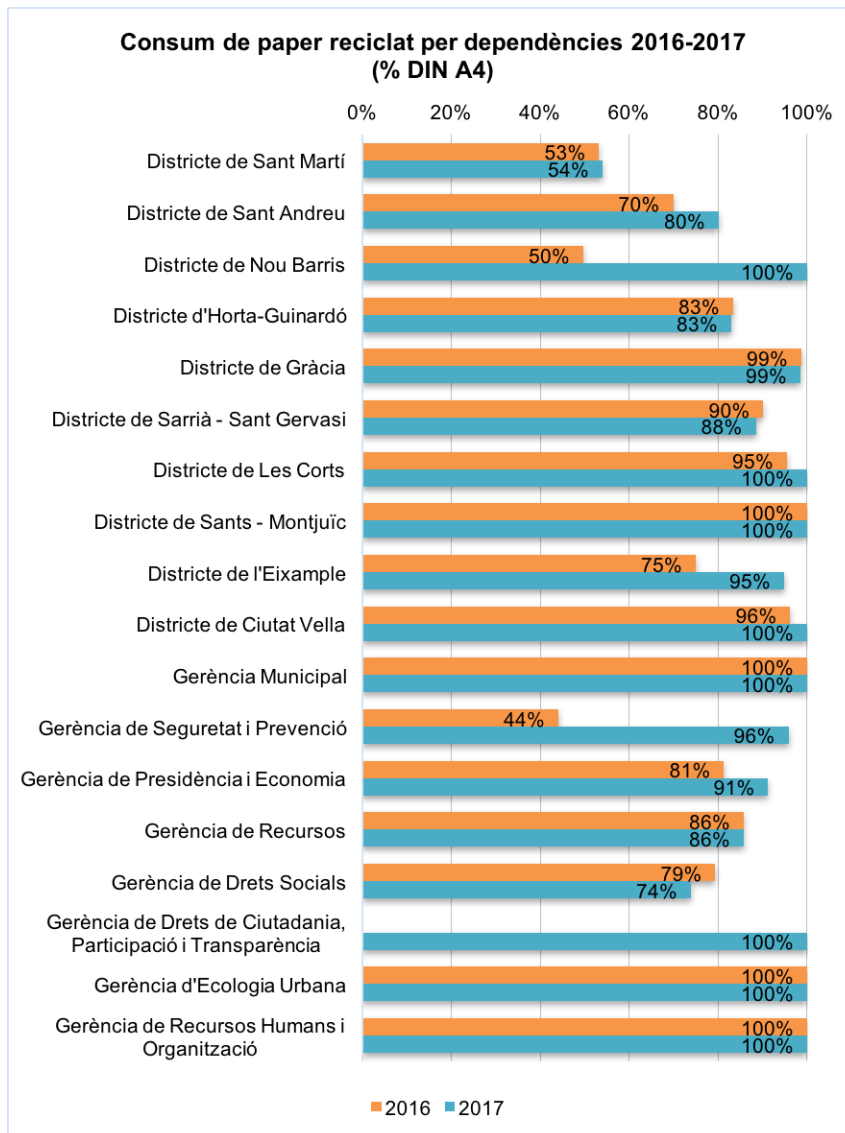

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12

Annex III. Paper

Les dades obtingudes sobre el consum de paper reciclat i de fibra verge de les dependències de l'Ajuntament de Barcelona, mostren que totes les dependències consumeixen un 50% o més del paper DIN A4 d'oficina d'origen reciclat. Cinc d'elles mantenen el 100% de consum de paper reciclat: Districte de Sants-Montjuïc, Gràcia (99%), Gerència Municipal, Ecologia Urbana i Recursos Humans i Organització; a les que se suma el Districte de Nou Barris, Les Corts i Ciutat Vella.

També cal destacar l'augment del percentatge de paper reciclat del Districte de Sant Andreu i l'Eixample, així com les gerències de Seguretat i Prevenció¹ i Presidència i Economia², que han assolit un percentatge igual o superior al 80%.

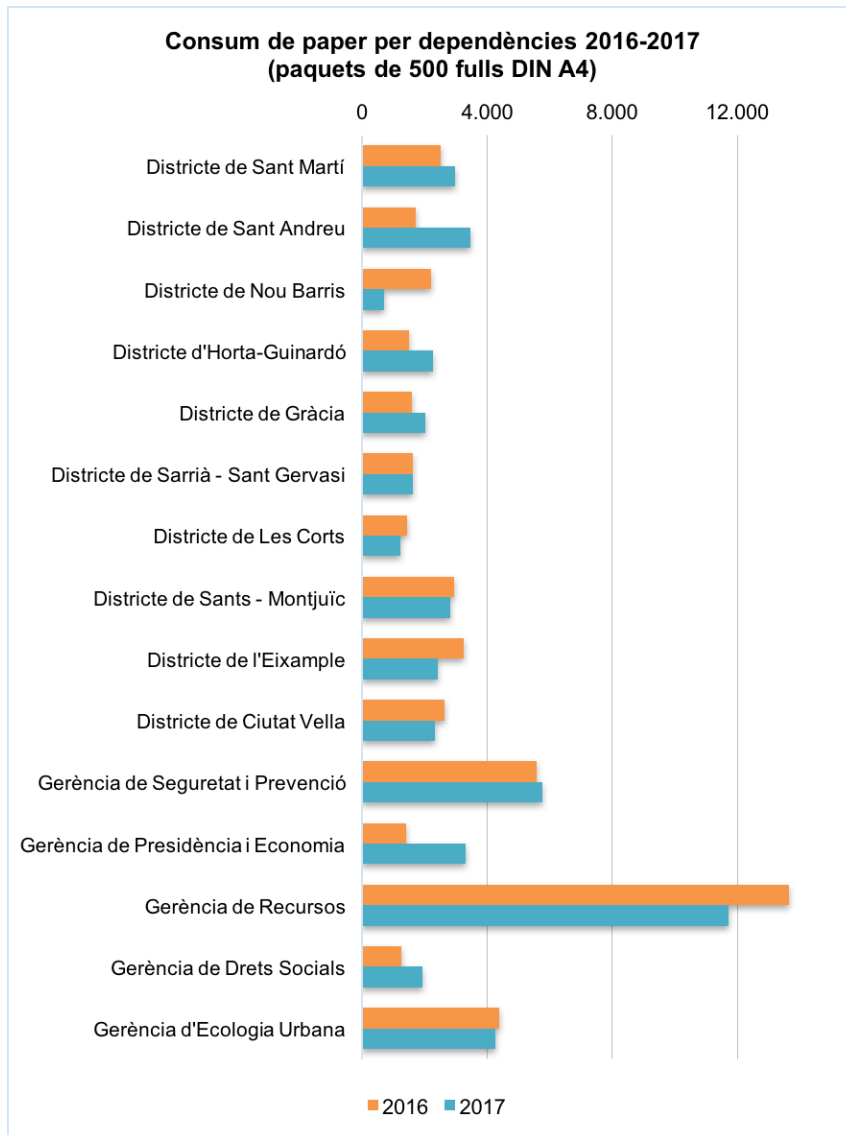

¹ El percentatge de paper reciclat del 2016 de la Gerència de Seguretat i Prevenció s'ha modificat degut a l'actualització de les dades.

² El consum de la Gerència d'Empresa, Cultura i Innovació està inclòs en el consum de la Gerència de Presidència i Economia.

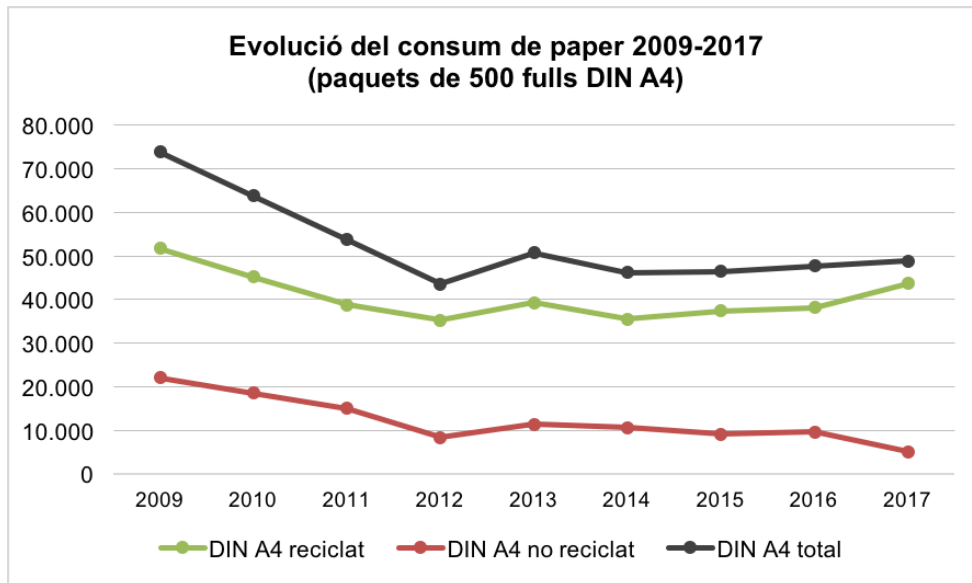
Pel que fa als consums totals de paper per dependència, destaca la reducció del 68,8% del consum del Districte de Nou Barris, així com del Districte de l'Eixample (25,4%), Les Corts (14,0%) i la Gerència de Recursos³ (14,2%). Tot i això destaca l'augment del consum del Districte de Sant Andreu (102,0%), la Gerència de Drets Socials (52,0%) i el Districte d'Horta-Guinardó (50,3%). L'augment del 134,3% de la Gerència de Presidència i Economia s'explica perquè s'ha inclòs el consum de la Gerència d'Empresa, Cultura i Innovació.

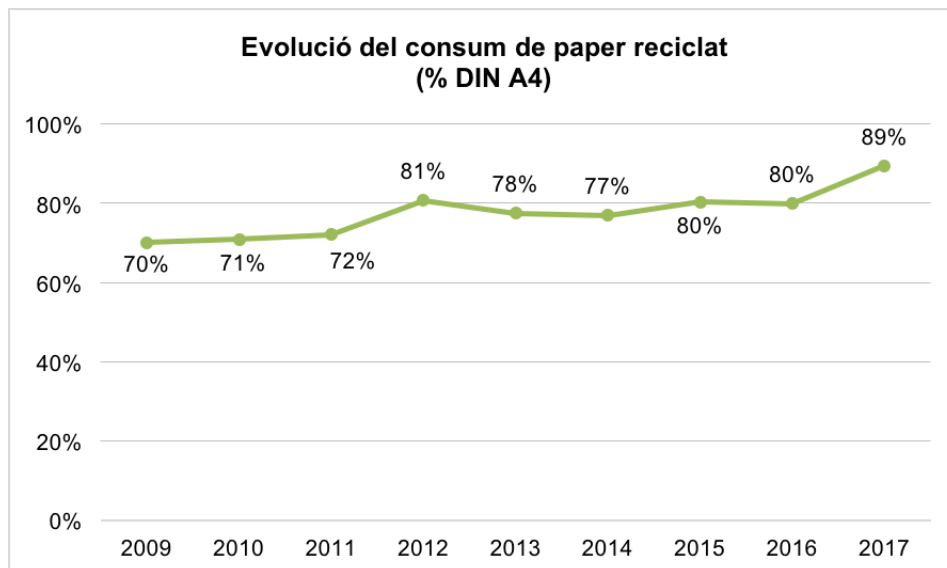
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12

³ Amb l'objectiu de poder analitzar l'evolució respecte l'any 2016, el consum de la Gerència de Recursos inclou el consum de la Gerència Municipal i les gerències de Recursos Humans i Organització, i Drets de Ciutadania, Participació i Transparència.

Durant el 2017 el consum total de paper ha sigut de 48.783 paquets de 500 fulls, de manera que es mantenen els nivells de consum dels darrers anys.

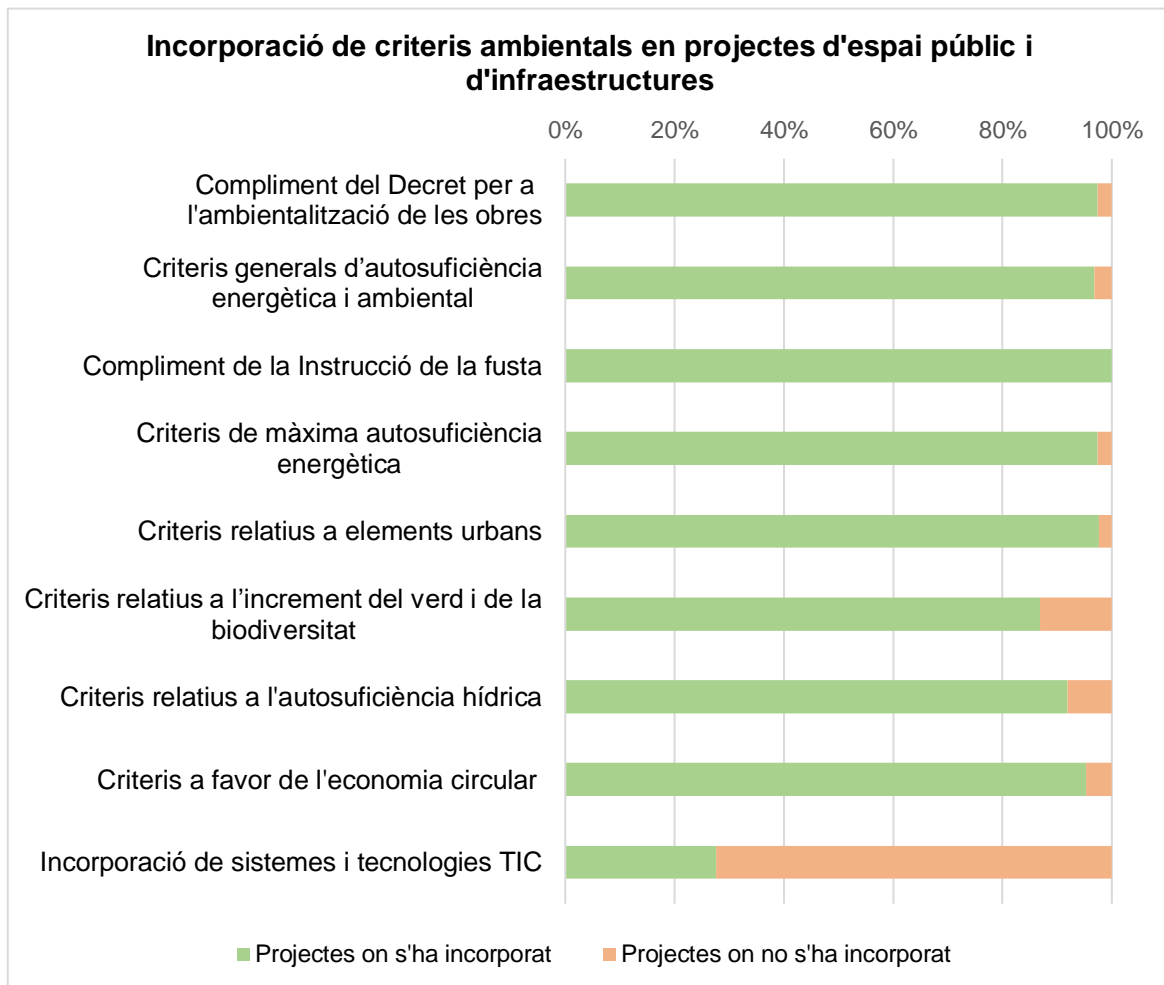
Finalment, cal destacar l'assoliment de l'ús de paper reciclat del 89% per l'any 2017. Aquest percentatge assoleix el màxim històric, superant significativament els percentatges dels dos darrers anys.

Annex IV. Projectes d'obres

Les obres realitzades per BIMSA representen una part considerable del conjunt d'obres municipals. Durant el 2017 BIMSA ha redactat 43 projectes d'espai públic i infraestructures, i 9 d'edificació.

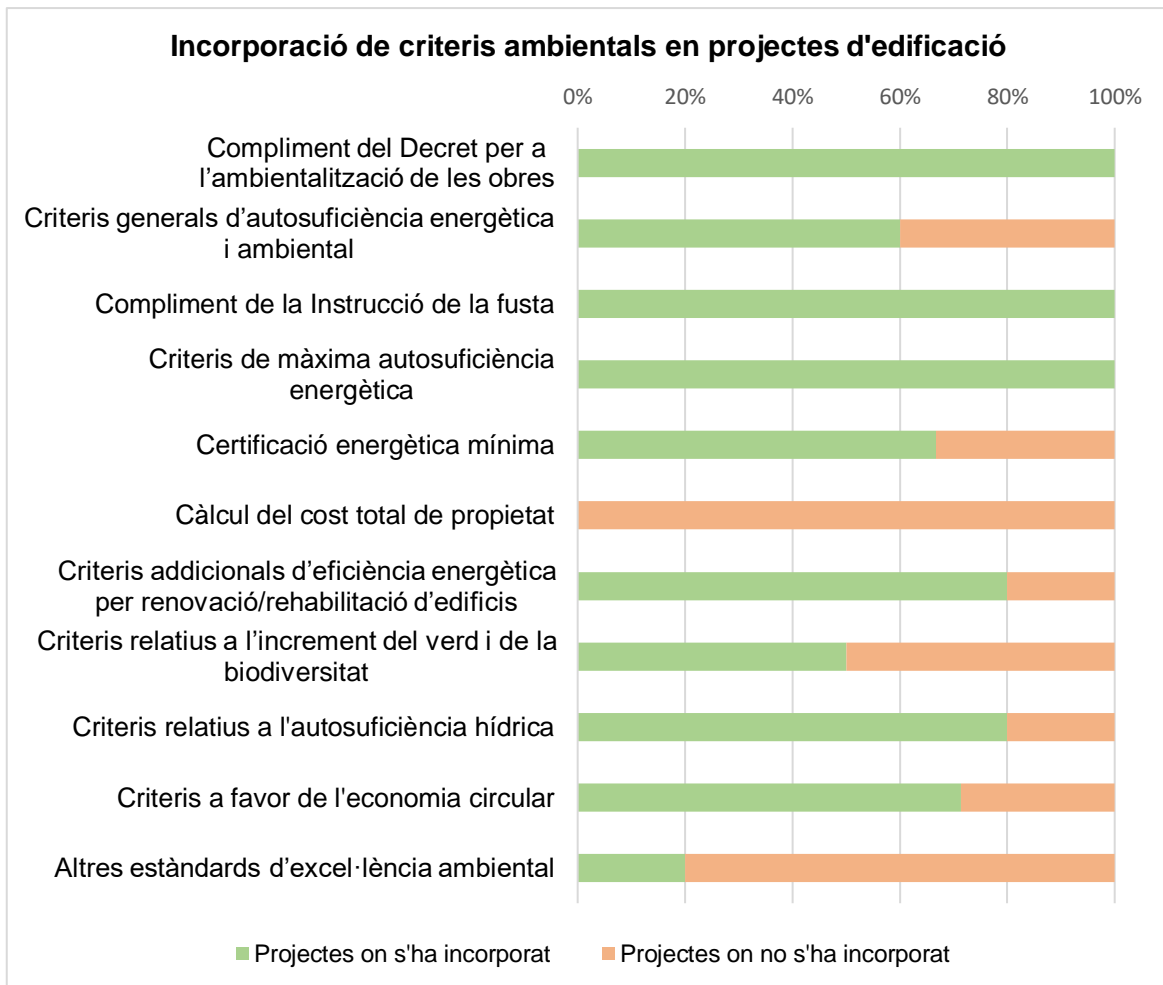
En el **92% o més** dels **plecs de redacció dels projectes d'espai públic i infraestructures** s'han incorporat set dels nou **critèris ambientals** determinats en la Instrucció tècnica de sostenibilitat en els projectes d'obres. Els criteris relatius als sistemes i tecnologies TIC i a l'increment del verd i de la biodiversitat s'han incorporat en el 28 i 87% dels plecs, respectivament.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12

Pel que fa als plecs dels **projectes d'edificació**, dels 11 criteris ambientals que determina la instrucció, **tres s'han incorporat en el 100% dels plecs**: (i) compliment del Decret per a l'ambientalització d'obres, (ii) compliment de la Instrucció de la fusta i (iii) criteris de màxima autosuficiència energètica. En segon lloc, s'han introduït criteris d'eficiència energètica per a la renovació o rehabilitació d'edificis municipals i criteris relatius a l'autosuficiència hídrica en el 80% dels plecs.

Destaca la baixa incorporació d'altres estàndards d'excel·lència ambiental (20%) i del càlcul del cost total de propietat (0%).

Annex V. Vehicles

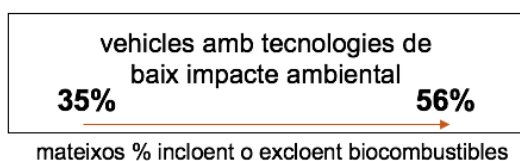
En analitzar els vehicles incorporats durant el 2017 per dependències, s'observa que la incorporació més important ha sigut de Parcs i Jardins (74 vehicles), seguida de la Guàrdia Urbana de Barcelona (55). El 59% dels vehicles incorporats per Parcs i Jardins es propulsa amb tecnologies de baix impacte ambiental (43% electricitat i 16% GNC/GLP) i gairebé el 60% dels incorporats per la GUB són elèctrics (32 vehicles).

Incorporació de vehicles a la flota pròpia durant el 2017 per dependències.

	Elèctric		Híbrid		GNC/ GLP		Biocomb.		Benzina		Gasoil		Total
	Inst.	Total	Inst.	Total	Inst.	Total	Inst.	Total	Inst.	Total	Inst.	Total	
Flota pròpia													
SPEIS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	3
GUB	32	32	1	1	0	0	0	0	19	19	3	3	55
Parcs i Jardins	0	12	0	0	0	11	0	0	0	0	11	11	34
BSM	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	9
Cementiris	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5
	39	51	1	1	0	11	0	0	19	19	16	24	106

Incorporació de vehicles en contractes externs durant el 2017 per dependències.

	Elèctric		Híbrid		GNC/ GLP		Biocomb.		Benzina		Gasoil		Total
	Inst.	Total	Inst.	Total	Inst.	Total	Inst.	Total	Inst.	Total	Inst.	Total	
Contractes externs													
Energia i qualitat ambiental	3	3	7	7	14	38	0	0	1	1	1	1	50
Neteja i gestió de residus	12	17	0	0	10	12	0	1	0	0	0	2	32
Drets dels animals	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	4	4	5
Parcs i Jardins	16	20	0	0	0	1	0	0	6	6	12	13	40
Infraestructures i espai urbà	7	7	4	4	0	2	0	0	0	0	14	21	34
Mobilitat	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	2
BCASA	7	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
BSM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22	22	22
	45	56	12	12	24	53	0	1	8	8	54	64	194

Respecte l'any anterior, el 2017 els vehicles elèctrics han passat de representar el 21% de les noves incorporacions al 39% (sobre el total de vehicles inclosos en la instrucció tècnica). Això significa que gairebé 4 de cada 10 vehicles incorporats ja són elèctrics.

En conjunt, el 56% dels vehicles incorporats durant el 2017 es propulsen amb tecnologies de baix impacte ambiental, una millora respecte el 35% assolit el 2016.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12